

Töö number
Otsustaja
Arendaja
Detailplaneeringu
konsultant ja KSH
läbiviija

2017_0109
Nissi Vallavalitsus
OÜ Sokkel Holding
Skepast&Puhkim OÜ
Laki 34, 12915 Tallinn
Telefon: +372 664 5808
e-post: info@skpk.ee
Registrikood: 11255795
Detsember 2017

Kuupäev

Mustu tootmisala detailplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine

Lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise
kavatsus

Versioon **1 (seisukohtade saamiseks)**
Kuupäev **12.12.2017**
Koostanud **Marju Kaivapalu, Mildred Liinat**

Esikaane pilt: Vaade planeeringualale (alale 2) idast. Allikas: Google Maps,
<https://www.google.ee/maps>

Projekti nr 2017-0075

SKEPAST&PUHKIM OÜ
Laki 34
12915 Tallinn
Registrikood 11255795
tel +372 664 5808
e-mail info@skpk.ee
www.skpk.ee

Sisukord

SISSEJUHATUS	5
1. DETAILPLANEERINGU LÄHTESEISUKOHAD	7
2. KSH EESMÄRK JA ULATUS	9
3. KAVANDATAVA TEGEVUSE JA SELLE REAALSETE ALTERNATIIVSETE VÕIMALUSTE KIRJELDUS	10
3.1. Kavandatav tegevus	10
3.2. Tehnoloogia kirjeldus	11
3.2.1. Tegevused kruusapinnase kaevandamise ettevalmistamiseks	11
3.2.2. Tegevused karjääris	12
3.3. Kaevandamisega rikutud maa korrastamine	12
3.4. Alternatiivsed arengustsenaariumid	13
4. SEOSD ASJAKOHADE ARENGU- JA PLANEERINGUDOKUMENTIDEGA	14
4.1. Nissi valla üldplaneering	14
4.2. Märjamaa valla üldplaneering	15
4.3. Nissi valla arengukava 2012-2030	17
4.4. Harju maakonnaplaneering 2030+ (koostatav)	17
4.5. Rapla maakonnaplaneering 2030+ (koostatav)	19
4.6. Kehtestatud detailplaneeringud	20
5. EELDATAVALT MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS	21
5.1. Asustus	21
5.2. Maakasutus	22
5.3. Kliimaatilised tingimused	22
5.4. Geoloogia ja hüdrogeoloogia	24
5.5. Põhja- ja pinnavesi	26
5.5.1. Põhjavesi	26
5.5.2. Pinnavesi	27
5.6. Kaitstavad loodusobjektid ja Natura 2000 võrgustiku alad	28
5.6.1. Kaitstavad loodusobjektid	28
5.6.2. Natura alad	30
5.7. Taimestik ja loomastik	31
5.7.1. Taimestik	31
5.7.2. Loomastik	31
5.8. Rohevõrgustik	32
5.9. Kultuurimälestised	32
5.10. Radoonisisaldus pinnases	33
5.11. Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus	33
6. EELDATAVALT KAASNEV KESKKONNAMÕJU	34
7. PLANEERINGU KOOSTAMISE JA KSH EELDATAV AJAKAVA	37
8. DP JA KSH OSAPOOLED	40
9. KOOSTÖÖ JA KAASAMINE	41
10. ÜLEVAADE LAEKUNUD SEISUKOHADEST	43
11. KASUTATUD MATERJALID	44

Lisad

Lisa 1. Nissi Vallavolikogu 15.06.2017.a otsus nr 29

Lisa 2. Nurme külas ja Mustu külas kruusakarjäärade rajamiseks detailplaneeringu algatamine
Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang

Lisa 3. DP lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele laekunud seisukohad

Kasutatud lühendeid

Cm	Kambrium
DP	detailplaneering
KeHJS	keskkonnamõju strateegilise hindamise ja juhtimissüsteemi seadus
KMH	keskkonnamõju hindamine
KSH	keskkonnamõju strateegiline hindamine
LS	lähteseisukohad
PlanS	planeerimisseadus
Q	Kvaternaar
S	Silur
V	Vend
VTK	väljatöötamise kavatsus
ÜP	üldplaneering

Sissejuhatus

OÜ Sokkel Holding, Taavi Ehrpais (eraisik) ning OÜ Alemaa ja Mets soovivad rajada kruusakarjääri Nissi valda Nurme külla katastriüksustele Kloostri metskond 58 (51801:001:0494) ja Mustu külla Liiva (51802:003:0456), Vahtrakõrve (51802:003:0332), Rütlenõmme (51802:003:0285) ja Nõmme (51802:003:0256). Kavandatava tegevuse elluviimiseks on vajalik detailplaneeringu koostamine. Tegemist on üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga (DP), mille koostamise eesmärgiks on Nissi valla kehtiva üldplaneeringuga kompensatsioonialaks (K) reserveeritud maa-alade määramine mäetööstuse alaks (tootmisalaks T2) ning kavandada eelnimetatud kinnistutele kruusakarjääride rajamine.

DP ala koosneb kahest alast: ala 1 asub Liiva, Vahtrakõrve, Nõmme ja Rütlenõmme kinnistutel (mäetööstuse alaks soovitakse muuta umbes 12 ha suurust maa-ala ning ala 2 asub kinnistul Kloostri metskond 58 (mäetööstuse alaks soovitakse muuta sellest kinnistust umbes 6,3 ha suurust ala kinnistu lõunaosas).

Kavandatava tegevuse ala kattub Mustu kruusamaardla (registrikaardi nr 457) 3. plokiga, kus tegemist on ehituskruusa aktiivse reservvaruga. Ala 1 kattub osaliselt Mustu kruusamaardla (registrikaardi nr 457) 5. plokiga, kus tegemist on ehituskruusa aktiivse tarbevaruga.

Mustu uuringuruumi geoloogilise uuringu tegi Mäebüroo Nord OÜ geoloogilise uuringu loa HARMG-135 alusel ning Sokkel Holding OÜ tellimusel. Geoloogilise uuringu välitööde käigus rajati uuringuruumi piirese 47 šurfi. Kokku võeti kaevanditest 129 proovi lõimise määramiseks, lisaks katsetati 28 proovides materjali filtratsiooni omadusi ning killustiku füüsikalisi-mehhaanilisi omadusi. Hüdrogeoloogilistest töödest tehti veetaseme mõõtmised kaevandites. Uuringuruumis on eraldatud seitse varu arvutuse plokki (osaliselt kattuvad) üldpindalal 30,39 ha. Alal on täiteliiva tarbevaru kokku 1043 tuh m³ ja ehituskruusa tarbevaru 314 tuh m³¹.

Kavandatava tegevuse (maakasutuse juhtotstarbe muutmine, kruusakarjääride rajamine geoloogiliste uuringute teostamine, maavara kaevandamine ja hilisem kaevandamisega rikutud ala taastamine) elluviimiseks on vajalik üldjoontes 4 põhimõttelist dokumenti/luba, millest igaühe puhul on menetlejaks ja otsustajaks erinev ametkond:

- DP koostamine. DP korraldaja ja menetleja Nissi/Saue vald.
- Geoloogilise uurimise luba nr HARMG-135 (maavara tarbevaru uuring), kehtivus 05.06.2017-04.06.2022. Otsustaja/väljastaja Keskkonnaamet.
- Maavara kaevandamise luba (kohaliku tähtsusega Mustu kruusamaardla kruusakarjääri avamine üldehituses ja teedehituses vajaliku kruusa kaevandamiseks). Otsustaja/väljastaja Keskkonnaamet.
- Kaevandamisega rikutud maa korrastamise projekt. Koostab arendaja vastavalt Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele. Otsustaja Keskkonnaamet.

DP algatamisel koostati Nissi Vallavalitsuse tellimusel KSH eelhinnangu, mille kohaselt ei saa välistada kavandatava tegevusega kaasneda võivat olulist keskkonnamõju ning detailplaneeringu koostamisel tuleb läbi viia KSH. Samal põhjusel on KSH mahus vajalik läbi viia ka Natura asjakohane hindamine ning hinnata kavandatava tegevuse mõju Alema loodusala (Natura 2000 võrgustiku ala). Nissi Vallavolikogu algatas 15.06.2017 otsusega nr 29 DP ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH). Planeeringuala suuruseks on ca 20 ha.

Kavandatava tegevuse puhul ei ole kohustuslik seadusest tulenev nõue teostada KSH või keskkonnamõju hindamine (KMH), kuid kõigil juhtudel (lubade/dokumentide menetlemisel) on vajalik KSH või KMH teostamist kaaluda (st kaalutlusotsus). Arvestades kaevandatava ala suurust (ca 20 ha) ja mahtu on keskkonnamõju hindamise teostamine asjakohane, kuid vältida tuleb asjatult

¹ Aruanne Mustu uuringuruumis tehtud geoloogiliste tööde kohta (varu seisuga 30.09.2017). Mäebüroo Nord OÜ. 2017

dubleerivaid menetlusi. Keskkonnakaitseliselt on kõige sisukamaks teemaks on maavara kaevandamine ja sellega kaasnevad keskkonnamõjud, seetõttu on kõige asjakohasem teostada KSH KMH täpsusega

Seega oleks tegemist sisuliselt ühise KMH'ga kolmele dokumendile (DP, maavara vaevandamise luba, korrastamise projekt), mis on ühendatud ühisesse detailplaneeringu koostamise raames läbi viidavasse KSH protsessi. Seega tuleb KSH raames analüüsida KMH täpsusastmes kruusakarjääri rajamise, eksploateerimise ja korrastamisega kaasnevaid mõjusid. Keskkonnamõjude hindamine saab KMH täpsusega toimuda selles ulatuses, kuivõrd seda võimaldavad kavandatava tegevuse kirjelduse täpsus.

Mustu tootmisala DP KSH VTK on aluseks Mustu tootmisala DP KSH aruande koostamisele.

1. Detailplaneeringu lähteseisukohad

DP ja KSH algatati Nissi Vallavolikogu 15.06.2017. aasta otsusega nr 29.

Planeeringuala illustreerib Joonis 1. Planeeringu koostamise käigus täpsustatakse vajadusel detailplaneeringuala piire ja suurust. DP algatamise otsuse kohaselt on planeeringuala suuruseks on ca 20 ha ja hõlmab osaliselt Mustu külas asuvaid Liiva (51802:003:0456), Vahtrakõrve (51802:003:0332), Rüütlenõmme (51802:003:0285) ja Nõmme (51802:003:0256) katastriüksusi ning osaliselt Nurme külas asuvat Kloostri metskond 58 (51801:001:0494) katastriüksust.

DP ala koosneb kahest alast:

ala 1 - asub Liiva, Vahtrakõrve, Nõmme ja Rüütlenõmme kinnistutel (mäetööstuse alaks soovitakse muuta umbes 12 ha suurust ala;

ala 2 - asub kinnistul Kloostri metskond 58 (mäetööstuse alaks soovitakse muuta sellest kinnistust umbes 6,3 ha suurust ala kinnistu lõunaosas).

Kavandatava tegevuse ala kattub Mustu kruusamaardla (registrikaardi nr 457) 3. plokiga, kus tegemist on ehituskruusa aktiivse reservvaruga. Ala 1 kattub osaliselt Mustu kruusamaardla (registrikaardi nr 457) 5. plokiga, kus tegemist on ehituskruusa aktiivse tarbevaruga.

Nissi valla üldplaneeringu kohaselt on planeeringuala reserveeritud kompensatsioonialaks (majandatavate või looduslike rohealade (sh metsade, veekogu kalda võsastunud või metsastunud alade), liiklus-, tootmis- ja elamualade vaheliste puhveralade ala), kus maakasutuse lubatud põhiliseks sihtotstarbeks võib olla maatulundusmaa.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on rajada eelnimetatud kinnistutele kruusakarjäärid, milleks teostada geoloogilised uuringud ja hiljem taotleda luba maavara kaevandamiseks. Kaevandamise käigus kavatakse korrastada ka varasema kaevandamisega rikutud alad. Detailplaneering sisaldab Nissi valla üldplaneeringu muutmise ettepanekut seoses maakasutuse juhtotstarbe muutmise, kuna kavandatakse maa-alade arvamist reserveeritud kompensatsioonialast tootmisalasse.

Huvitatud isikud on:

- OÜ Sokkel Holding (registrikood 12245586; aadress: Lonni, Purku küla, Raikküla vald, Rapla maakond) – katastriüksusel Kloostri metskond 58 alal;
- Taavi Ehrpais (eraisik) ning OÜ Alemaa ja Mets (registrikood 10748159; aadress Alema, Nurme küla, Nissi vald, Harjumaa) – Liiva, Vahtrakõrve, Nõmme ja Rüütlenõmme katastriüksustel.

Joonis 1. Planeeritavate alade (ala 1, ala 2) orienteeruvad asukohad Maa-ameti ortofotol

2. KSH eesmärk ja ulatus

Tulenevalt KeHJS-e §-st 31¹ on KSH eesmärk:

- arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel;
- tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse;
- edendada säästvat arengut.

Vastavalt KeHJS-e §-le 32 on keskkonnamõju strateegiline hindamine avalikkuse ja asjaomaste asutuste osalusel strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju tuvastamiseks, alternatiivsete võimaluste väljaselgitamiseks ning ebasoodsat mõju leevendavate meetmete leidmiseks korraldatav hindamine, mille tulemusi võetakse arvesse strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel ja mille kohta koostatakse nõuetekohane aruanne.

KeHJS-e § 33 lg 2¹ kohaselt korraldatakse planeerimisseaduse mõistes planeeringule keskkonnamõju strateegilist hindamist planeerimisseaduses sätestatud korras.

PlanS § 124 lg 7 järgi: kui DP koostamisel on nõutav KSH, lähtutakse DP menetlemisel üldplaneeringu (ÜP) menetlemisele ette nähtud nõuetest.

PlanS-i § 80 lg 2 toob välja KSH väljatöötamise kavatsuse (VTK) ülesanded:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuses märgitakse keskkonnamõju hindamise ulatus ja eeldatav ajakava ning üldplaneeringu rakendamisega eeldatavalt kaasneda võiv oluline keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus, võimalik mõju Natura 2000 võrgustiku alale ja muu planeeringu koostamise korraldajale teadaolev asjasse puutuv teave.

PlanS-i § 80 lg 3 märgib, et üldplaneeringu (ja PlanS § 124 lõikest 7 tulenevalt ka DP) KSH VTK on KSH aruande koostamise alus.

Enne DP algatamist koostati Nissi Vallavalitsuse tellimusel KSH eelhinnang. KSH eelhinnangu koostasid Skepast&Puhkim OÜ vanemkonsultant Eike Riis (KMH litsents KMH0154) ja konsultant Raimo Pajula. KSH eelhinnangu kohaselt ei saa välistada kavandatava tegevuse olulist keskkonnamõju. Seetõttu tuleb lähtuda ettevaatuspõhimõttest ning viia läbi keskkonnamõju hindamine ning ühtlasi hinnata ka Natura asjakohasel hindamisel mõju Alema loodusalale (Natura 2000 võrgustiku ala).

Kavandatava tegevuse puhul ei ole kohustuslikku seadusest tulenevat nõuet teostada KSH või keskkonnamõju hindamine (KMH), kuid kõigil juhtudel (sissejuhatuses nimetatud lubade/dokumentide menetlemisel) on vajalik KSH või KMH teostamise vajadust kaaluda (st langetada kaalutusotsus). Arvestades kaevandatava ala suurust (ca 20 ha) ja mahtu on keskkonnamõju hindamise teostamine asjakohane, kuid vältida tuleb asjatult dubleerivaid menetlusi. Keskkonnakaitseliselt kõige sisukamaks teemaks on maavara kaevandamine ja sellega kaasnevad keskkonnamõjud, mistõttu on otstarbekas teostada KSH KMH täpsusega.

Seega oleks tegemist sisuliselt ühise keskkonnamõjude hindamisega 3 dokumendile (DP, maavara vaevandamise luba ja korrastamise projekt), mis on ühendatud ühisesse detailplaneeringu koostamise raames läbi viidavasse KSH protsessi. KSH raames tuleb KMH täpsusastmes analüüsida kruusakarjääri rajamise, ekspuateerimise ja korrastamisega kaasnevaid mõjusid. Keskkonnamõjude hindamine saab KMH täpsusega toimuda selles ulatuses, kuivõrd seda võimaldavad kavandatava tegevuse kirjelduse täpsus.

KSH-s käsitletavate erinevate keskkonnamõjude ruumiline ulatus, kus avaldub mõju võib olla erinev. Seetõttu täpsustatakse keskkonnamõju ulatust mõju hindamise käigus.

3. Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste kirjeldus

3.1. Kavandatav tegevus

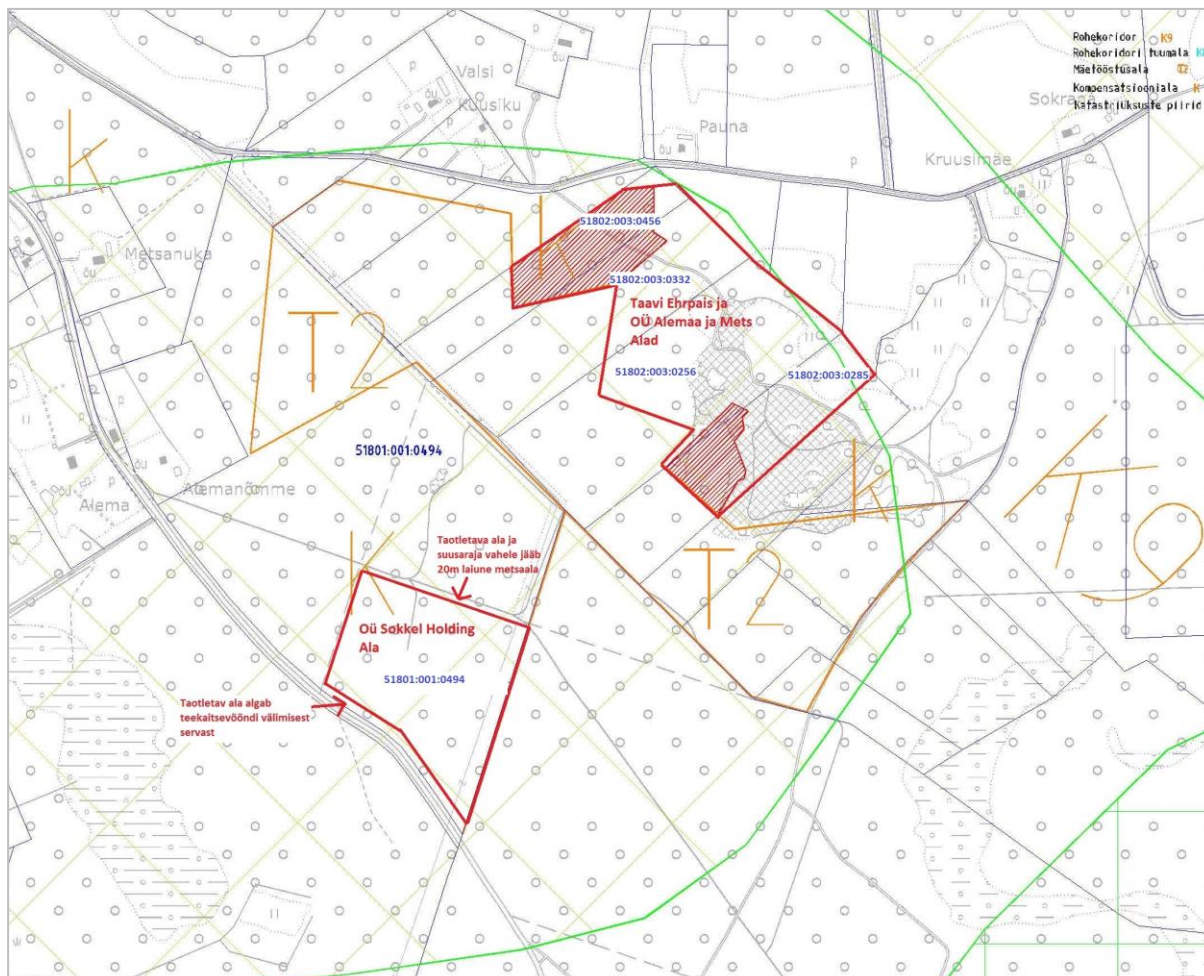
OÜ Sokkel Holding, Taavi Ehrpais ning OÜ Alemaa ja Mets (vt Joonis 2) soovivad muuta Mustu külas asuvad katastriüksused Liiva, Vahtrakõrve, Rüütlenõmme ja Nõmme ning osaliselt Nurme külas asuvat Kloostri metskond 58 kehtiva Nissi valla üldplaneeringus määratud kompensatsiooniala mäetööstuse alaks ning taotleda luba maavara kaevandamiseks ja alustada maavara kaevandamisega. DP ala koosneb kahest alast: ala 1 ja ala 2 (vt p 1).

Detailplaneeringu ja mäeeraldise ala geoloogiline uuring on teostatud 2017. aastal, mille alusel on esitatud Maa-ametile taotlus ehituskruusa ja täiteliiva aktiivne tarbevaru kinnitamiseks (Maa-ametile on esitatud sitatud taotlus 10.11.2017).

Kruusakarjäär on kaevandamine planeeritud suuremamahuliste objektide tarbeks, ning karjäär ei ole igapäevaselt ja aastaringelt avatud. Kui antud piirkonnas ei toimu suuremaid ehitusi antud piirkonnas ei toimu siis on karjäär suletud ja tegevust ei toimu. Eeldatavalt toimub ehitustegevus II ja III kvartalis. Talvised tegevused väga erandlikud. Maavara kaevandamisel ja pinnase eemaldamisel kasutatakse pöördkopp ekskavaatorit (Kobelco sk250nlc või analoog). Maavara väljamine ja laadimine toimub peamiselt otse looduslikust olekust. Jämeda kruusa realiseerimise täiendavad võimalused lisaks looduslikule müügile on kruusa purustamine. Purustatud materjali müüakse laost, mis tähendab et toodetakse korraga suurem kogus lattu ja väljastatakse järgneva pikema perioodi jooksul.

Kogu planeeritava kaevanduse aja jooksul vett ei pumbata ega alandata põhjavee taset. Põhjavee tasemest allapoole vajaliku maavara väljamiseks kasutatakse ekskavaatorit millega tõstetakse kuivalt kõrguselt veelune materjal välja nõrguma. Peale mõne päevast nõrutamist laetakse väljaveo autodele või purustussõlme.

Kõigilt planeeritud aladelt toimub väljavedu alla lõunasse suunduvat RMK teed pidi, mida osaliselt kasutab ka Laaser Puit OÜ (kaevandusluba nr HARM-109). Planeeritakse välja ehitada ka Märjamaa valla territooriumi lõunapoolne väljasõit. Põhilised veomahud on planeeritud lõunasse Tallinn – Pärnu mnt suunale. Harva ja pigem üksik juhtumid ülespoole (Nissi). Maksimaalsed veo kogused tunnis võivad jääda ca 150 t/h ehk ca 5-6 autot tunnis.

Joonis 2. Käsitlevate kinnistute asukohaskeem. Allikas: detailplaneeringu algatamise taotlusmaterjal

3.2. Tehnoloogia kirjeldus

3.2.1. Tegevused kruusapinnase kaevandamise ettevalmistamiseks

Planeeritava ala pindala on ca 20 ha, millest kaevandatav ala moodustab **...ha** ja kaeveluba taotletakse eeldatavalt 15 aastaks. Kaevandamise alustamisel on vajalik metsa raadamine, kändude juurimine ja eemaldamine. Metsa langetamine toimub harvesteri ja väljaveotraktoriga. Peale metsa langetamist ja kändude juurimist kooritakse kattekiht (muld), mis vallitatakse karjääri piirile. Pinnase eemaldamiseks maavaralt kasutatakse pöördkopp-ekskaavatorit (Kobelco sk250nlc või analoog), millega kooritakse katend vaalu. Igat väljatut vaalu lükatakse sama aegselt edasi buldooseri (Cat D6T või analoog) ladustamise kohtadesse. Katendit kooritakse vastavalt materjali müügi vajadusele. Ühe korruga kooritakse katendit 2-3 ha. Kattekihi paksus varu arvutuse plokkide piires varieerub vahemikus 0,0 kuni 2,0 m (keskmine 0,7 m), sh kasvukiht 0,0 kuni 0,6 m (keskmine 0,4 m). Kasuliku kihi moodustab proovide järgi ehituskruus, ehitusliiv, täitekruus ja täiteliiv kogupaksusega 1,3 kuni 6,5 m (keskmine 4,2 m). Kasulik kiht lasub ülalpool ja allpool põhjaveetaset.

Kaevandamisel varem paljandatud ala piires on vajadus teha uuesti paljandustööd, millega kattepinna maht suureneb. Kooritud kattepinna ja puistangutes olev kattepinna teisaldatakse ja ladustatakse mäeeraldise teenindusmaale. Kaevetööde arenedes võib kooritud kattepinna kasutada kohe ammendatud ala katmiseks. Kattepinna jaoks on liiva- ja kruusasegune munakaid

sisaldav pinnas mis ei ole mullana käsitletav. Maavara kaevandamise loa kehtivuse aja jooksul kasutatakse kogu kattepinna ära korrastamistööl ning kattepinna väljavedu ei toimu.

3.2.2. Tegevused karjääris

Enne kaevetööde alustamist koostatakse kaevandamisega tegeleva ettevõtja kohustuslik dokumentatsioon, s.h. mäetööde arengukava, millega määratakse mäetööde ajaline ja ruumiline graafik.

Maavara kaevandamiseks kasutatakse pöörkopp-ekskavaatorit. Kaevandamine toimub üldjuhul ühe kaeveastmega maapinnast kuni mäeeraldise põhjani. Maavara kaevandades seisab ekskavaator karjääri astangu ääres, ammutab materjali ja tõstab kallurisse. Maavara väljavedu karjäärist toimub autotranspordiga. Kaevandamisel ning kaevise laadimisel kasutatakse abimehhanismina vajadusel buldooseri ja frontaallaaduri. Olenevalt loodusliku materjali kvaliteedist võib tekkida vajadus läbilõikes esineva savika kruusa töötlemiseks. Loodusliku materjali töötlemist tehakse väikeses mahus mobiilse purustusseadmega.

Kruuspinnase kaevandamine ja materjali töötlemine on sõltuvuses vajamineva kruusa (looduslik materjal) ning sellest valmistatava toodangu (purustatud kruus) kogusest. Kui vajatakse looduslikku, töötlemata kruuspinnast (nt. ehitusaluste ja tee mullete täiteks), siis ekskavaator tõstab kruuspinnase veokitele ja need viivad selle tarbijani, mis tähendab, et karjääris töötab diiselmootoriga ekskavaator ja kruusa väljavedavad veokid. Jämeda kruusa realiseerimise täiendavad võimalused lisaks looduslikule müügile on kruusa purustamine. Sellisel juhul kasutatakse tootmisel üheaegselt mobiilset rootorpurustit Mobirex MR100Z või analoogi ja pöörkopp ekskavaatorit kobelco sk200lc ja laadurit Volvo L 120 F. Min purustus ajaks prognoositakse aastas 1 nädalast perioodi ja maksimaalset 2 kuud/aastas. Peale purusti äraviimist töötab karjääris jällegi vaid ekskavaator või frontaallaadur.

Mäeeraldise piiriäärseid nõlvad moodustatakse kaevandamise ajal kaldega 1:1,4. Piiriäärsete nõlvade kaevandamisel tuleb jälgida, et oleks tagatud nõlva stabiilsus ja ohutus ning ei esineks erosiooni. Mäeeraldise põhi on abs kõrgusel 49-56 m. 2017. aastal geoloogilise uuringuga määratud keskmine veetase on abs kõrgusel 48,9 m.

Karjääri maa-ala valgustamine toimub kaevandamisel kasutatavate seadmetega eraldi valgustust ei planeerita. Seega kavandatud tegevusega tekitata ümbruskonnas valgusreostus. Peale kaevandusloa lõppemist teostatakse maa-ala korrastamine (korrastamise projekti alusel), mis soodustab ka täiendavalt looduslike koosluste alale naasmist.

3.3. Kaevandamisega rikutud maa korrastamine

Varu ammendamisega mäeeraldisel kaasneb mäeeraldise ja selle teenindusmaa korrastamine. Kaevevälja korrastamistöödega alustatakse kaevandamise ajal esimesel tehnoloogilisel võimalusel. Maavaravara kaevandamisega rikutud maa korrastatakse lõplikult enne kaevandamisloa kehtivuse lõppu. Kaevandamisjärgselt taastatakse kaevandamise tulemusena muudetud ja rikutud ala osaliselt rohumaaks ja osaliselt veekoguks. Kaevandamisjärgselt taastatakse ammendatud alal endise paksusega (0,4 m) kattepinna, millega on tagatud nõuetekohane veerežiim. Korrastamistööde käigus kasutatakse kogu puistangutesse ladustatud kattepinna ja tasandatakse ning silutakse puistangute põhjad. Kasulik kiht lasub ülalpool ja allpool põhjaveetasel. Selleks, et pärast maavara ammendamist oleks võimalik moodustada nõuetekohane veekogu, peab kasulik kiht jääma vähemalt 2,0 m allapoole keskmist veetasel. Tehnilise ja bioloogilise korrastamise ajakava, töömahud ning maksumused määratakse kaevandamisega rikutud maa korrastamise projektis. Karjääri korrastamistööd teostatakse vastavalt korrastamise projektile, mis koostatakse vastavalt keskkonnaministri 26.05.2005 määruse nr 43 „Üldgeoloogilise uurimistööga, geoloogilise uuringuga ja kaevandamisega rikutud maa korrastamise kord“ esitatud nõuetele ja Keskkonnaameti poolt

esitatud korrastamistingimustele. Korrastamistingimusi esitades arvestatakse maaomaniku esitatud nõudeid ja kohaliku omavalitsuse arvamust.

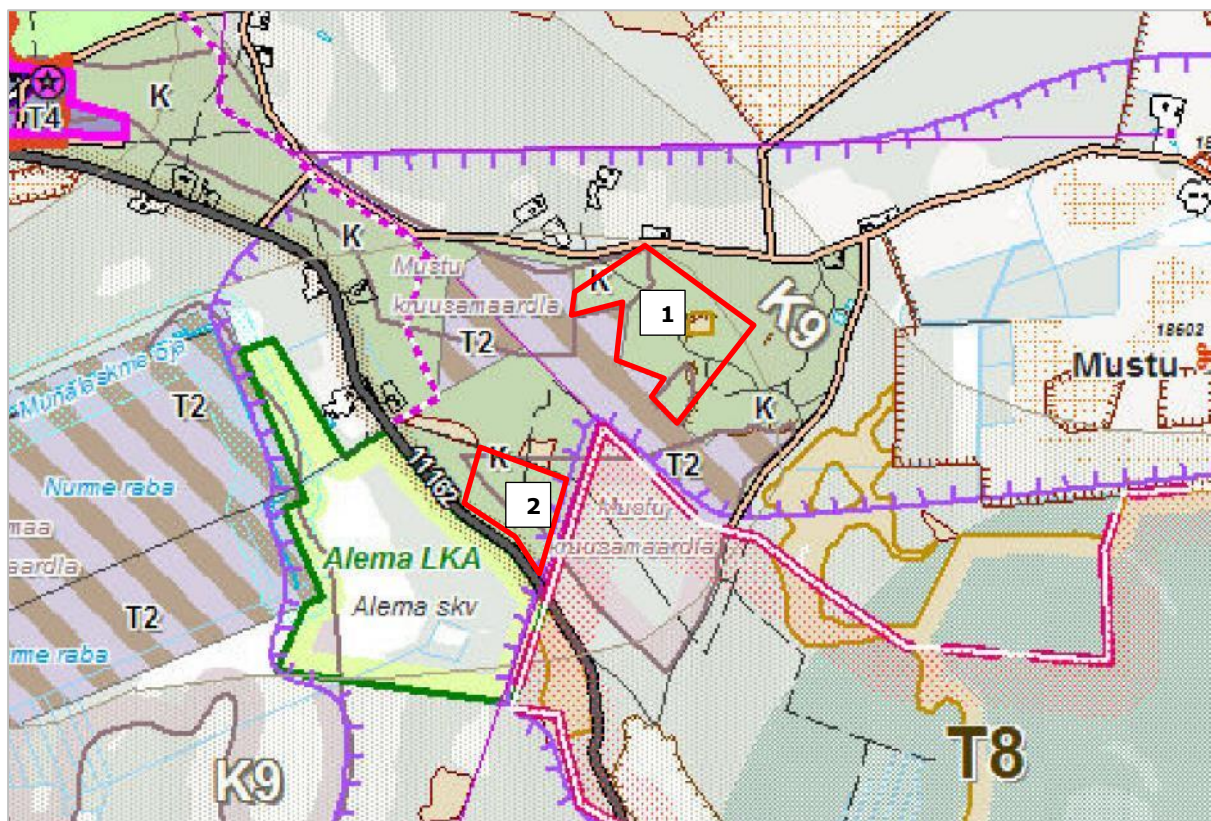
3.4. Alternatiivsed arengustsenaariumid

Kavandatavat tegevust ja nende reaalseid alternatiive hinnatakse võrdluses 0-alternatiiviga (kavandatavat tegevust ei realiseerita). 0-alternatiiviks on Nissi tootmiseala rajamisest loobumine.

4. Seosed asjakohaste arengu- ja planeeringudokumentidega

4.1. Nissi valla üldplaneering

Nissi valla üldplaneeringu² järgi asuvad ala 1 ja ala 2 kompensatsioonialaks ja väärtuslikuks traditsiooniliseks maastikuks määratud alal – vt Joonis 3, vastavalt roheline ala tähega K ja lilla sakkidega joon. Mäetööstusala on joonisel tähistatud lilla ja pruuni triibutusega ning tähisega T2.

Joonis 3. Väljavõte Nissi valla üldplaneeringu joonisest. Planeeritavate alade (1 ja 2) orienteeruvad asukohad on märgitud punase joonega

Kompensatsiooniala

Kompensatsiooniala (K) on majandatavate või looduslike rohealade (sh metsade, veekogu kalda võsastunud või metsastunud alade), liiklus-, tootmis- ja elamualade vaheliste puhveralade ala.

Kompensatsioonialad on reserveeritud intensiivse kasutusega alade vahele. Üldjuhul on kompensatsioonialad koondunud aktiivselt kasutatavate alade vahetusse lähedusse (nt linnade või alevike piirile, reserveeritud elamualade piirile). Eesmärk on mahendada eelkõige inimõjust tulenevaid negatiivseid mõjusid ja mitmekesistada maastikku.

Kompensatsioonialal tuleb vältida uute majapidamiste rajamist. Lubatud on rajada ehitisi, mis on vajalikud olemasoleva majapidamise tarbeks. Kompensatsioonialal lubatud maakasutuse sihtotstarve on maatulundusmaa, kõrvalkasutused on elumumaa (olemasolev), üldkasutatav maa, tootmismaa (ainult tehnorajatiste tarbeks) ning kaitsealune maa. Kompensatsioonialad on reserveeritud peamiselt transpordi- ja tootmisobjektidest tulenevate mõjude vähendamiseks.

² Nissi valla üldplaneering. Kehtestatud Nissi Vallavolikogu 17.04.2014 otsusega nr 13.

Kuna mäetööstusmaa kavandamine kompensatsioonialale ei ole kooskõlas kehtivs üldplaneeringus määratud maakasutusega põhimõtetega on KSH koostamisel vajalik täpsemalt analüüsida, kuidas kompensatsiooniala vähendamine mõjutab ümbritsevat keskkonda.

Väärtuslik traditsiooniline (kultuur)maastik

Ala 1 ja ala 2 jäävad üldplaneeringuga määratud Nurme väärtusliku traditsioonilise maastiku piiridesse. Nurme on tüüpiline 18. sajandi lõpul ehitatud väikemõis, praegu suures osas varemis, mõis allee ja pargi säilmed. Maastiku väärtuste hoidmiseks on toodud soovitus koostada maastikule hoolduskava ja leida võimalusi põllumajanduse toetamiseks.

Ala 1 jääb Nurme mõisakompleksist umbes 2 km kaugusele ning ala 2 umbes 1,6 km kaugusele. Koostatavas Harju maakonnaplaneeringus on Nurme väärtusliku traditsioonilise maastiku piire korrigeeritud ning käsitletavat alad jäävad sellest välja. Koostatav maakonnaplaneering on aluseks järgmistele üldplaneeringutele ega muuda automaatselt kehtivaid üldplaneeringuid.

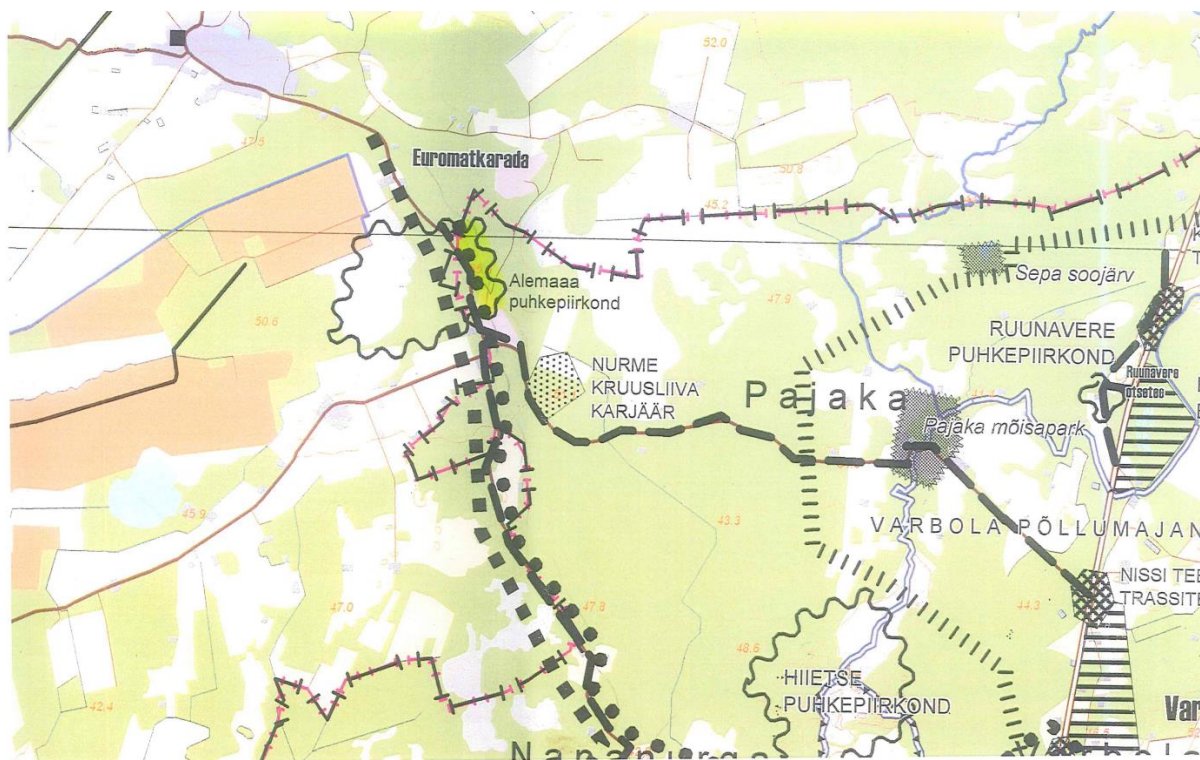
Kuna mäetööstusmaa kavandamine väärtuslikule traditsioonilisele maastikule ei ole kooskõlas kehtiva üldplaneeringu põhimõtetega tuleb KSH koostamisel täpsemat analüüsida, kuidas mäetööstusmaa kavandamine mõjutab väärtuslikku traditsioonilist maastikku.

4.2. Märjamaa valla üldplaneering

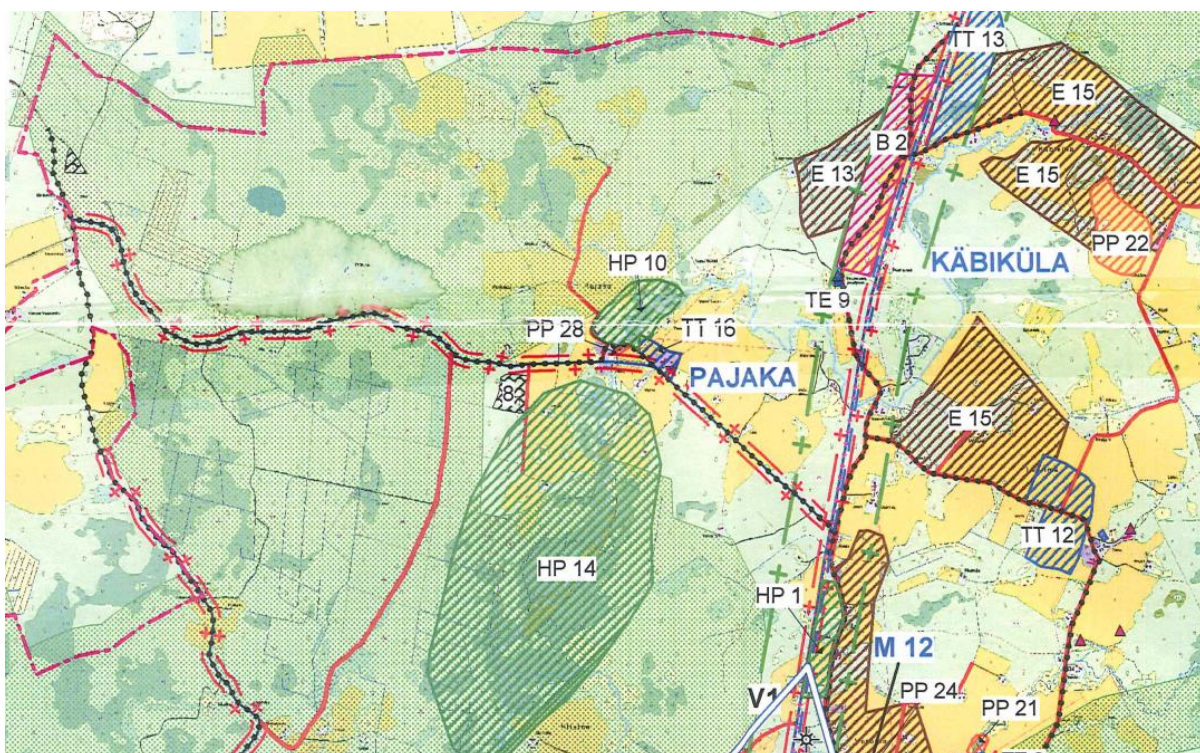
Planeeringu ala 2 külgneb Märjamaa valla üldplaneeringu kohaselt rohevõrgustiku alaga, Alemaa puhkepiirkonna alaga, mis on arendaja hinnangul võimalik tulevase karjääri kaevandamise ala. Märjamaa vallas on kehtestatud 2 üldplaneeringut: Märjamaa alevile ja endise Märjamaa vallaterritooriumi osale. Üldplaneeringuga on katmata endise Loodna valla territoorium. Märjamaa Vallavolikogu 21.09.2004 otsusega nr 135 on algatanud Märjamaa valla üldplaneeringukoostamine. Üldplaneeringu koostaja oli A&L Management AS. Üldplaneeringu koostamise protsess on mitmetel põhjusel venima jäänud ja hetkel tuleb täiendavalt selgitada väljavõimalused, kuidas menetlusega edasi minna³.

Kavandatav mäetööstusmaa külgneb Märjamaa valla üldplaneeringust tuleneva Alemaa puhkepiirkonna alaga (Joonis 4), kui võimaliku tulevase karjääri kaevandamise alaga. Kuna mäetööstusmaa kavandamine rohevõrgustiku alale ja ei ole kooskõlas kehtiva üldplaneeringu põhimõtetega tuleb KSH koostamisel täpsemat analüüsida, kuidas mäetööstusmaa kavandamine mõjutab rohevõrgustiku toimist.

³ Märjamaa valla arengukava 2010-2025. Võetud vastu Märjamaa Vallavolikogu 25.03.2008.a määrusega nr 91;

Joonis 4. Väljavõte Märjamaa Valla üldplaneeringust. Alemaa puhkepiirkonna alaga tähistatud kollasega.

Joonis 5. Väljavõte Märjamaa üldplaneeringust põhijoonisest. Roheliste täppidega on tähistatud rohevõrgustik

4.3. Nissi valla arengukava 2012-2030

Nissi valla visioon aastaks 2030⁴ näeb muuhulgas ette, et Nissi valda teatakse kui Tallinna lähedast eheda looduse ning heakorrastatud alevike ja küladega elukeskkonda. Jätkuvalt tegeletakse põllumajandusega, millest kõnelevad traditsioonilised põllumajandusmaastikud, aga ka muu ettevõtlusega (metsandus, tööstus, teenindus).

Keskkonnakaitse eesmärk on tagada puhas looduskeskkond ja elanikkonna aktiivne osalemine oma elukeskkonna kujundamises. Ettevõtluse valdkonnas on eesmärgiks ettevõttesõbralik keskkond.

Nissi valla arengukava ei käsitle maavarade kaevandamise teemat.

4.4. Harju maakonnaplaneering 2030+ (koostatav)

Koostamise lõppjärgus oleva Harju maakonnaplaneeringuga 2030+⁵ on kavandatud üldised tingimused maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud aladel, käsitledes maavara kaevandamist avaliku huvina.⁶ Uusi aktiivseid mäeeraldisi ja uuringualasid maakonnaplaneeringuga ei määratud.

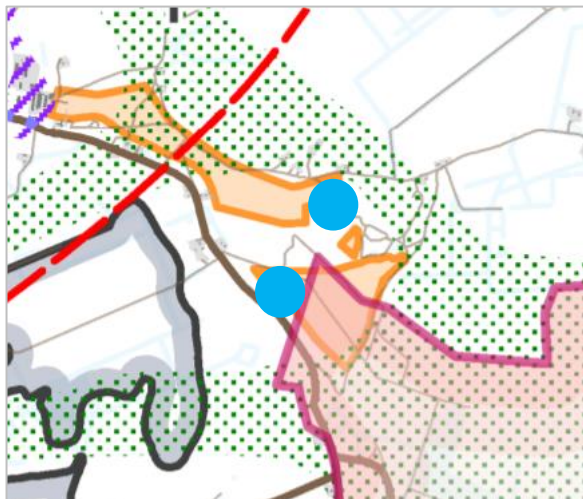
Planeeritavate alade orienteeruvad asukohad koostatava Harju maakonnaplaneeringu 2030+ joonistel vt Joonis 6⁷.

⁴ Nissi valla arengukava 2012-2030. Vastu võetud Nissi Vallavolikogu 14.06.2012 määrusega nr 5 (Nissi Vallavolikogu 27.10.2016 määruse nr 11 sõnastuses)

⁵ Harju maakonnaplaneering 2030+. Harju Maavalitsuse veebileht: <http://harju.maavalitsus.ee/harju-maakonnaplaneering-2030-1> (staadium: heakskiitmisele esitatud; vaadatud 06.11.2017)

⁶ Täpsem argumentatsioon ja põhjendused maavara kaevandamise käsitlemiseks avaliku huvina on esitatud „Ehitusmaavarade kasutamise riiklikus arengukavas 2011-2020“, mis on koostatud Keskkonnaministeeriumi eestvedamisel

⁷ Harju maakonnaplaneering 2030+. Harju Maavalitsuse veebileht: <http://harju.maavalitsus.ee/harju-maakonnaplaneering-2030-1> (staadium: heakskiitmisele esitatud; vaadatud 06.11.2017)

Väljavõte joonisest „Asustuse suunamine“
(seisuga 08.11.2016). Oranži värviga on tähistatud olemasolevad kruusamaardlad, roheliste täppidega rohevõrgustik

Väljavõte joonisest „Ruumilised väärtused“
(seisuga 29.04.2016). Pruuni värviga on tähistatud olemasolevad kruusamaardlad, roheliste täppidega rohevõrgustik, helerohelise mummu või värviga kaitsealune liik, sinise joonega Natura 2000 ala, helepruunide mummudega väärtuslik traditsiooniline maastik

Joonis 6. Väljavõtted koostatava Harju maakonnaplaneeringu 2030+ joonistest. Planeeritavate alade orienteeruvad asukohad on tähistatud siniste täppidega

Harju maakonnaplaneeringus 2030+ esitatud maavarade kaevandamise üldised tingimused, sh maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud alade kasutustingimused:

1. Maardlate kasutuselevõtul tuleb vältida võimalusel alasid, mis asuvad [---]⁸ rohelses võrgustikus [---]. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele.
2. [---] rohelse võrgustiku [---] toimimise tagamisega tuleb arvestada kaevandusloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Vajadusel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.
3. Kasutuselevõetud maardlates tuleb varud maksimaalselt ammendada ning alad majandustegevuse lõppemisel korrastamisprojekti⁹ abil korrastada, et võimaldada maade edasist kasutust kas põllu- või metsamaana, puhkeala või ehitusalana.
4. [---]
5. [---]
6. Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada arvelevõetud maavara kaevandamisväärsena säilimine ja juurdepääs maavaravarule. Püsiva iseloomuga tegevus on põhimõtteliselt lubatav, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.
7. Aladel, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole maavara väljamise (mäetööstusmaa) eesmärgil seni kasutusse võetud ning mida ei ole käesolevas planeeringus käsitletud

⁸ Käesoleva kontekstiga mitte seotud tingimused on tekstist välja jäetud

⁹ Harju maakonnaplaneeringu koostamise ajal käsitles kaevandamisega rikutud maa korrastamist Maapõueseadus ja selle alusel kehtestatud Keskkonnaministri 26.05.2005 määrus nr 43

kaevandamiseks perspektiivsesena, määratlemine mäetööstusmaana on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktidega sätestatud korras.

8. Kaevandamine juba asustatud alade piirkonnas on problemaatiline tulenevalt kaasnevatest häiringutest elanike elutingimustes. Eelistatud on sama maavara kaevandamine esmajärjekorras asustatud aladest eemal, eeldusel, et selle maavara olemasolu ja kaevandamise tingimused seda võimaldavad.
9. Kaevandustegevuse loa taotlemisele eelnevalt on soovitatav viia võimalikult varakult läbi avalik protsess kohaliku elanikkonna ja teiste puudutatud huvigruppide kaasamiseks, leidmaks vajalikud kokkulepped ja kompromissid. Ennetav koostöö aitab vähendada hilisemate kaebuste ja probleemide tekkimise võimalusi.
10. Maardlate kasutuselevõtul tuleb kavandada maardlatele ligipääsuteed, mis vastavad maardla kasutamisele kaasnevale liikluskooresse. Vajadusel tuleb kavandada olemasolevate teede (sh riigimaanteed) kandevõime tugevdamine.
11. Kui planeeritaval maa-alal asub keskkonnaregistri maardlate nimistus olev maardla või selle osa, kooskõlastatakse üldplaneering või detailplaneering planeerimispaikades sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või keskkonnaministri volitatud isikuga.

Riigi tasandil on oluline erinevate ametkondade vahelise koostöö tõhustamine ja seeläbi ametliku seisukoha kujundamine ühtsete ruumiliste tingimuste väljatöötamiseks, et anda suunised maardla, roheline võrgustiku, asustusala [---] omavahelise kattumisega kaasnevate konfliktide lahendamiseks.

Kavandatava tegevuse planeerimisel soovitatav järgida koostatava maakonnaplaneeringu põhimõtteid.

4.5. Rapla maakonnaplaneering 2030+ (koostatav)

Koostamise lõppjärgus oleva Raplamaa maakonnaplaneeringuga 2030+ on kavandatud üldised tingimused maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud aladel, käsitledes maavara kaevandamist avaliku huvina. Uusi aktiivseid mäeeraldisi ja uuringualasid maakonnaplaneeringuga ei määratud. Planeeritavate alade orienteeruvad asukohad koostatava Rapla maakonnaplaneeringu 2030+ vt Joonis 7¹⁰.

¹⁰ Raplamaa maakonnaplaneering 2030+. Rapla Maavalitsuse veebileht: <https://rapla.maavalitsus.ee/maakonnaplaneering> (staadium: heakskiitmisele esitatud; vaadatud 10.11.2017)

Väljavõte joonisest „Asustuse suunamine“ (seisuga 02.03.2017). Oranži värviga on tähistatud olemasolevad kruusamaardlad, roheline täppidega rohevõrgustik

Väljavõte joonisest „Loodus- ja kultuuri väärtused“ (seisuga 02.03.2017). Pruuni värviga on tähistatud olemasolevad kruusamaardlad, roheline täppidega rohevõrgusti

Joonis 7. Väljavõtted koostatava Raplamaa maakonnaplaneeringu 2030+ joonistest. Planeeritavate alade orienteeruvad asukohad on tähistatud siniste täppidega

Raplamaa maakonnaplaneeringu 230+ kohaselt maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud alade üldised kasutustingimused:

1. Maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel, roheline võrgustiku aladel ja väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaevandamise mõju maastikukomponentidele.
2. Juhul, kui kaevandamine on vältimatu, tuleb see korraldada selliselt, et tekiks võimalikult vähe mõju roheline võrgustikule, maastiku ilmele ning puhkeotstarbelise, metsa- ja põllumajandusliku kasutuse huvidel, rakendades maksimaalselt võimalikke leevendusmeetmeid.
3. Eelistada tuleb maavara kaevandamist eemal asustatud aladest ning sealjuures tuleb arvestada kaevandatud maavarade transpordiga kaasnevate negatiivsete mõjude ja vastavate leevendusmeetmetega (nt mustkatte rajamine). Tiheasustatud aladel peab ilma kvaliteetne elukeskkond.
4. Kasutuselevõetud maardlates peab kaevandamine toimuma keskkonnasõbralikult ja ressursisäästlikult: ammendada maardla varud võimalikult lühikese ajaga, kasutades ära kaasnevad maavarad; alad korrastada, kasutades neid edaspidiselt metsa- puhke või ehitusalana.
5. Arvelevõetud maavaravarud peavad säilima kasutamise- ja kaevandamisväärsena.
6. Maardlate kasutuselevõtul või maardlas uute karjäärade rajamisel tuleb enne maavara-kaevandamise lubamist selgitada välja keskkonnamõju võimalik ulatus (vastavavalt vajadusele keskkonnamõju hindamise läbiviimine; müra, tolmu ja vibratsiooni mõõtmine või modelleerimine, hüdroteoloogilised uuringud jne) ning rakendada asjakohased meetmed kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks.

Riigi tasandil on oluline erinevate ametkondade vahelise koostöö tõhustamine ja seeläbi ametliku seisukoha kujundamine ühtsete ruumiliste tingimuste väljatöötamiseks, et anda suunised maardla, roheline võrgustiku, asustusala omavahelise kattumisega kaasnevate konfliktide lahendamiseks. Maavarade kasutamisel rohevõrgustiku alal on eesmärk negatiivse keskkonnamõju minimeerimine ning looduslike protsesside ja maastikuilme taastamine pärast majandustegevuse lõppemist.

Kavandatava tegevuse planeerimisel soovitav järgida koostatava maakonnaplaneeringu põhimõtteid.

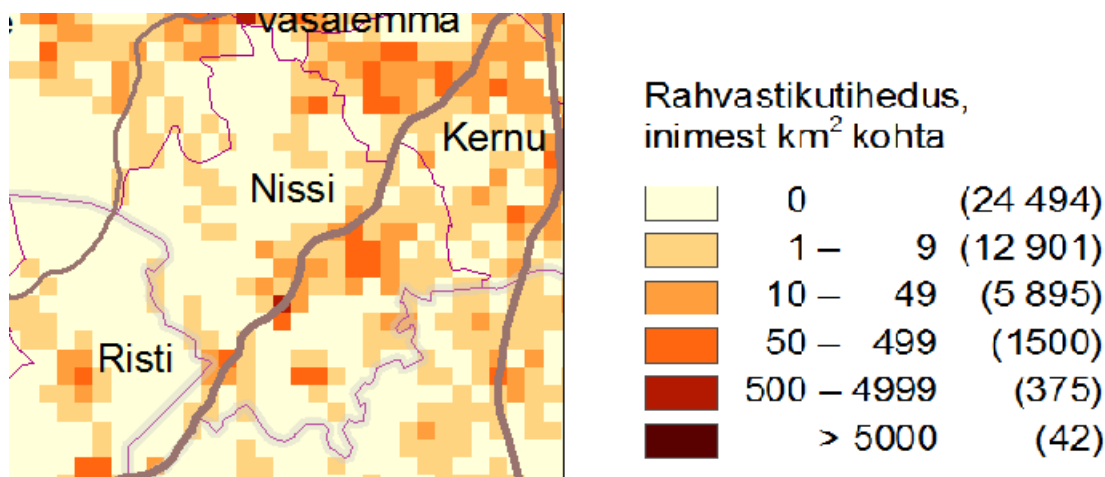
4.6. Kehtestatud detailplaneeringud

Kavandatava tegevusala vahetusläheduses ei ole kehtestatud ega algatatud teisi detailplaneeringuid.

5. Eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus

5.1. Asustus

31.03.2016 kiitsid Kernu valla, Nissi valla, Saue linna ja Saue vallavolikogud heaks ühinemislepingu, mille alusel moodustatakse peale 2017. aasta valimisi ligi 21 000 elanikuga Saue vald. Uue Saue valla endistest omavalitsustest kõige suurema territooriumiga on Nissi vald (265 km²), järgnevad Saue vald (191 km²) ja Kernu vald (175 km²), kõige väiksema pindalaga on Saue linn (3,5 km²). Ühendomavalitsuse kogupindalaks kujuneb 634,5 km².

Joonis 8. Nissi valla rahvastikutiheduse ruutkaart, 31.12.2011. Allikas: Statistikaamet

Nissi vald (pindala 264,9 km²) paikneb Harjumaa edelaosas ja Nissi vallas asuvad Turba ja Riisipere alevikud, kus elab 2/3 valla elanikest, ja 17 küla, milledest rahvarohkemad on Lehetu, Ellamaa ja Munalaskme külad.

Viimastel aastatel on Nissi valla rahvastiku väljaränne ületanud sisserände ning elanike arv on aasta-aastalt langenud. Rahvastiku väljarände peamiseks sihtkohaks on Tallinn, mis meelitab parema teenuste kvaliteediga. Statistikaameti andmeil elas 2017.a alguses Nissi vallas 2882 elanikku.

60 – 65% tööealistest elanikest töötab väljaspool valda, peamiselt Keilas ja Tallinnas. Suurimateks tööandjateks on Nissi Vallavalitsus ja PKC Eesti AS. Tuntuimad ettevõtted on mahepõllumajandusega tegelev OÜ Saidafarm ja vanne tootev AS Balteco.¹¹

Tegemist on hajaasustusega piirkonnaga, kus valdav tegevusala on põllu- ja metsamajandus. Alale 1 lähimad hooned (eluasemed) asuvad Kruusimäe kinnistul (alast kirde suunas) ning Metsküla teest põhja pool Sokrana, Pauna, ja Kuusiku kinnistutel. Alaga 2 piirnevatest kinnistutest on hoonestus ainult Alemanõmme kinnistul.

Planeeritaval alal asuvate Kloostri metskond 58, Vahtrakõrve, Nõmme ja Rüütlenõmme kinnistute sihtotstarve on 100% maatulundusmaa ning Liiva kinnistu sihtotstarve on 100% elamumaa. Mäetööstuse alaks soovitakse muuta sellest alal 1 umbes 12 ha suurust ala ja alal 2 umbes 6,3 ha – vt Joonis 1.

Riisipere alevik jääb käsitletavast piirkonnast enam kui 1,5 km kaugusele lääne suunas. Umbes 0,5–0,7 km kaugusel lääne pool asub Riisipere turbatootmisala (Nurme raba). Alast 2 lõuna pool, teisel pool Riisipere-Nurme teed, asub Alema looduskaitseala. Nii ala 1 kui ka ala 2 asuvad üldplaneeringuga kompensatsioonialaks ja väärtuslikuks traditsiooniliseks maastikuks määratud alal.

¹¹ Nissi valla eelarvestrateegia aastatakse 2016-2019

Kavandatava tegevusega muutub nii praegune kui ka üldplaneeringuga kavandatud maakasutus, seega tuleb KSH käigus hinnata selle muutuse mõju piirkonna asustusele ja maakasutusele.

5.2. Maakasutus

Planeeritavad kinnistud (kinnistuosad) asuvad Nissi valla idapiiril ja külgnevad Rapla maakonna Märjamaa valla Pajaka küla territooriumiga. Planeeringuala suuruseks on ca 20 ha ja hõlmab osaliselt Mustu ja Nurme külas asuvaid katastriüksusi. Andmed planeeritaval alal asuvate kinnistute kohta vt Tabel 1.

Tabel 1. Andmed planeeritavate kinnistute kohta

Kinnistu nimi	Katastriüksuse tunnus	Sihtotstarve	Pindala, ha	Lisainfo
Liiva	51802:003:0456	Elamumaa 100%	3,40	Looduslik rohumaa 0,10 ha, metsamaa 3,27 ha, muu maa 0,03 ha
Vahtrakõrve	51802:003:0332	Maatulundusmaa 100%	5,99	Metsamaa 5,72 ha, muu maa 0,27 ha
Nõmme	51802:003:0256	Maatulundusmaa 100%	8,66	Looduslik rohumaa 0,25 ha, metsamaa 5,76 ha, muu maa 2,65 ha
Rüütlenõmme	51802:003:0285	Maatulundusmaa 100%	4,79	Metsamaa 2,28 ha, muu maa 2,51 ha
Kloostri metskond 58	51801:001:0494	Maatulundusmaa 100%	29,12 ha	Metsamaa 28,50 ha ning 0,65 ha muu maa (sh 0,05 ha veealune maa)

Liiva, Vahtrakõrve, Nõmme ja Rüütlenõmme kinnistud asuvad kõrvuti ja moodustavad enam-vähem ühtse nelinurkse ala (ala 1). Ala 1 piirneb kirdest Vana-Kupja, Uku-Pauna ja Kruusaugu kinnistutega. Rüütlenõmme kinnistu idapoolne nurk puutub kokku Veetilma kinnistuga. Kagust piirneb ala Kaasiku kinnistuga ning edelast Kloostri metskond 58 kinnistuga. Loodest piirneb ala Kloostri metskond 95 kinnistuga. Kõik piirnevad kinnistud on maatulundusmaa sihtotstarbega. Liiva kinnistu põhjanurk puutub kokku Metsküla tee kinnistuga (100% transpordimaa) (vt Joonis 1).

Ala 2 piirneb kirdest järgmiste kinnistutega: Valsi, Mustumetsa, Kloostri metskond 95, Liiva, Vahtrakõrve ja Nõmme (Nissi vald, Mustu küla). Idas külgneb ala Märjamaa valla Pajaka külaga (Vardi metskond 2 kinnistuga), edelas Riisipere-Nurme teega (riigitee 11162) ning läänes Alemanõmme ja Nissi koguduse kinnistutega. Piirnevate kinnistute näol on valdavalt (v.a Liiva kinnistu, vt Tabel 1) tegemist maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistutega (vt Joonis 1). Ala 2 külgneb Märjamaa valla territooriumiga, kuhu on Märjamaa valla üldplaneeringuga määratud Alemaa puhkepiirkonna ala, kuhu on arendaja hinnangul võimalik rajada tulevase karjääri kaevandamise ala.

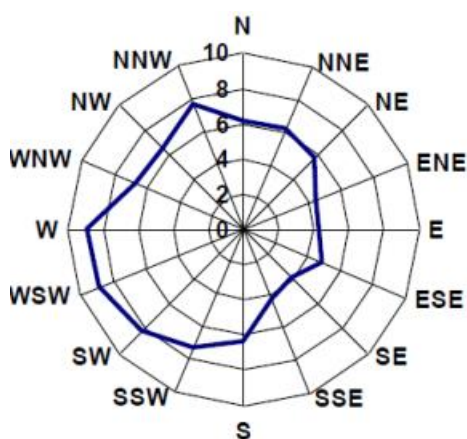
5.3. Kliimaatilised tingimused

Nissi valla kliimaatilised näitajad (Lääne-Nigula meteoroloogiajaama andmetel) on paljuaastaste mõõtmisandmete põhjal näidatud

Tabel 2.

Tabel 2. Meteoroloogilised näitajad

Temperatuurid:	
Kõige soojema kuu (juuli) õhu keskmine temperatuur	kella 13 ajal +29,1°C
Välisõhu keskmine temperatuur on	4,7 °C
Kõige külmema kuu (jaanuar) keskmine temperatuur	-0,3 °C
Tuule kiirused:	
Väikseim kuu keskmine tuule kiirus (august)	3,2 m/s
Suurim tuule keskmine kiirus (jaanuar)	4,6 m/s
Paljuaastane keskmine tuule kiirus	3,9 m/s
Sademed:	
Aasta keskmine sademete hulk	653 mm
Minimaalne keskmine kuu sademete hulk (veebruar)	34 mm

Joonis 9. Lääne-Nigula MJ aastane tuulteroos pikaajalise (1971-2010) perioodi kohta. Allikas: EMH

Tabel 3 on esitatud olulisemad Lääne-Nigula piirkonna ilma iseloomustavad kliimakarakteristikud, mis on saadud pikaajaliste (1981-2010) vaatluste tulemusel.

Tabel 3. Olulisemad Lääne-Nigula piirkonna ilma iseloomustavad kliimakarakteristikud. Riigi Ilmateenistus, 2017

Kliimakarakteristik	Tulemus
Absoluutne maksimaalne õhutemperatuur	33,3°C
Absoluutne minimaalne õhutemperatuur	-32,7 °C
Sademete ööpäevane maksimum	80,2 mm

Kliimakarakteristik	Tulemus
Aastakeskmise suhteline õhuniiskus	82%
Keskmine tuule kiirus	3,8 m/s
Maksimaalne tuule kiirus	30 m/s
Keskmine õhurõhk	1010 hPa
Maksimaalne õhurõhk	1051,6 hPa
Minimaalne õhurõhk	946,7 hPa

5.4. Geoloogia ja hüdrogeoloogia

Planeeringu ala asub Harju lavamaa ja Lääne-Eesti rannikumadaliku piiril. Planeeringu maa-ala on valdavalt metsamaa, suhteliselt tasase reljeefiga ja abs.kõrgustega 49 kuni 56 meetrini. Planeeringu ala jääb kohaliku tähtsusega Mustu kruusamaardla registrikaardiga nr 457 alale. Maardla põhimaavaraks on ehituskruus (kasutusala kood 1205) ning kaasnevaid maavarasid ei ole

Kavandatava karjääri teenindusmaa kattub osaliselt endise karjääri ammendatud alaga, kus maapinna abs kõrgus on vahemikus 51 kuni 52 meetrit vahemikus. Planeeritaval alal 1 on varasemate mäetööde käigus tehtud osaliselt palajandustööd ja kattepinna kuhjatud puistangutesse. Paljandatud ala on uuesti metsastunud. Alal 1 idapiir kattub endise kaevandamise nõlvaga. Mäeeraldise põhjapoolse lahustüki kirdeosa on raiesmik. Endise karjääri ala läbib kruusakattega eratee.

Kavandatava tegevuse ala ja lähiümbrust on varasemalt geoloogiliselt uuritud mitmel korral. 1973. a teostas PI „Maanteeprojekt“ geoloogilisi uurimistöid Mustu karjääri maa-ala kohta. 1981. a teostas RPI „Eesti Põllumajandusprojekt“ Mustu maardlal olevate karjääride ümbruses uuringu. 1984. a on Geoloogia Valitsuse poolt tehtud Mustu ja Nurme maardla geoloogiline uuring – „Lääne-Eesti kruusliiva ja liiva otsingulis-hinnanguliste tööde aruanne“ (R. Sinisalu, EGF 4081). 1992. a jääkvaru arvutus Harju Teedevalitsuse poolt – “Mustu II karjäär. Geoloogiline uurimine” (A. Toom, EGF 4647). Selle uuringu andmete alusel on võetud Mustu kruusamaardla varu arvele ning on vormistatud Mustu kruusakarjääri mäeeraldis (kaevandamise loa nr HARM-109). 2017. aastal teostas Mustu uuringuruumi geoloogilise uuringu Mäebüroo Nord OÜ geoloogilise uuringu loa HARMG-135 alusel ning Sokkel Holding OÜ tellimusel.

Mustu leiukoht on seotud liustikujõe e. glatsiofluviaalse (fIIIV) sanduriga, mille kasuliku kihi moodustavad mandrijää sulavete toimel kujunenud liivad ja kruusad. Maardla paikneb sanduritasandiku äärealal, idast ja läänest piirneb sooga. Enne fluvioglatsiaalsete setete kuhjumist oli maapind liigestatud, millest annavad tunnistust kohati maapinnale avanevad järsunõlvaste liivsavi aga ka aluspõhjaliste küngaste esinemine. Hilisemate geoloogiliste protsesside käigus on kohati fluvioglatsiaalse päritoluga kruusliivad ära kantud ning asemele on settinud limnoglatsiaalsed väga peeneteralised liivad. Uuritud Mustu maardla kattekihi moodustab kasvukiht ja ülipeeneteraline orgaanikarikas liiv, kattekihi üldpaksus varieerub vahemikus 0,4 kuni 2,0 m, keskmine 0,7 m. Kasvukihi paksus varieerub vahemikus 0,2 kuni 0,6 m, keskmine 0,4 m.

Mustu uuringuruumi kasuliku kihi moodustavad erineva terajämedusega liiv ja kruus. Kasuliku kihi (liiv/kruus) paksus kaevandite järgi varieerub vahemikus 0,0 kuni 6,5 m, keskmine 3,2 m. Kasuliku kihi lamamiks on liivsavimoreen või saviliivmoreen (gIII). Saviliivmoreen on avatud 38-s kaevandis 47-st. Saviliivmoreeni proovitud paksus varieerub vahemikus 0,1 kuni 4,1 m, keskmine 1,6 m. Uuringuruumi kasulik kiht jääb nii ülal- kui ka allapoole keskmist põhjaveetaset.

Mustu uuringuruumi üldistatud geoloogiline läbilõige, mis on koostatud geoloogiliste kirjelduste järgi, on toodud

Tabel 4¹².

Tabel 4. Mustu uuringuruumi üldistatud geoloogiline läbilõige

Sette/kivimi nimetus	Kihhi pakus, m			Geoloogiline indeks	Kasulik kiht (+)
	Min	Max	Keskmine		
Kasvukiht (muld)	0,2	0,6	0,4	QIV	-
Liiv, ülipeeneteraline, mullaga segamini	0,0	0,7	0,3	fIIIv	-
Liiv väga peene- kuni jämedateraline	0,0	6,5	1,6	fIIIv	+
Kruus, munakatega, karbonaatne	0,0	6,0	1,7	fIIIv	+
Liivsavimoreen/ Saviliivmoreen	0,0	4,1+	1,2	gIII	+

1992.a uurimistööde ajal oli pinnasevee tase karjääri alal 3,8 kuni 5,6 meetri sügavusel maapinnast, kaevandatud ala lõunaosas 0,3 kuni 1,6 meetri sügavusel karjääri põhjast. 2017.a teostud uurimistööde ajal oli pinnaveetase maapinnast varieerub vahemikus 1,0 kuni 5,8 m, keskmiselt 3,6. Veetase šurfides üldjuhul jälgib saviliiva ja moreeni lasumi pinda ning absoluutkõrgused jäävad vahemiku 47,7 kuni 52,6 m. Olenevalt aastaajast võib veetase olla erineval kõrgusel.

Mullatüübilt levivad planeeringualal valdavalt koreserikas rähkmuld (Kr) ja vähesel määral alal 2 leostunud mullad (Ko). Alal 1 toimub hetkel kruusa ja liiva kaevandamine ja seal asub paljand pinnas (Pp). Kogu alal esineb mullastiku ülemise kihina (kiht 1.1) huumushorison, mille paksus varieerub 0,05 kuni 0,3 meetrini.

VEKA alusel saab käsitleda registrisse kantud puurkaeve.¹³ Salvkaevude ja registrisse kandmata puurkaevude kohta andmed puuduvad.

Alast 1 põhja pool, teisel pool Mustu teed on kaks puurkaevu. Ala 2 ümbruses (vähemalt 500 m raadiuses) registreeritud puurkaeve ei ole.

Alast 1 umbes 280 m kaugusele jääb Valsi kinnistul (551802:003:0242) asuv puurkaev olmevee saamiseks (registrikood PRK0052895), mis on puuritud 2014.a. Puurkaevu sügavus on 30 m, vett võetakse Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu põhjaveekogumist. Puurkaevu hooldusala ulatus on 10 m.

Alast 1 umbes 210 m kaugusel asub Vanakupja (51802:003:0674) kinnistu puurkaev olmevee saamiseks (registrikood PRK0054828), mis on puuritud 2016.a. Puurkaevu sügavus on 30 m, vett võetakse Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu põhjaveekogumist. Puurkaevu hooldusala ulatus on 10 m.¹⁴

Planeeringuala iseloomustav üldine geoloogiline läbilõige vt Tabel 3.

¹² Aruanne Mustu uuringuruumis tehtud geoloogiliste tööde kohta (varu seisuga 30.09.2017). Mäebüroo Nord OÜ. 2017

¹³ Allikad: keskkonnaregister; eelis. VEKA (vaadatud 01.11.2017)

¹⁴ Registrate andmetel. Maa-ameti kitsenduste kaardirakendus hooldusala ei näita.

Tabel 3. Planeeringuala geoloogiline läbilõige¹⁵

Ladestu	Strati-graafiline indeks	Kivimi litoloogiline kirjeldus	Lasumi sügavus, m	Lamami sügavus, m	Paksus, m
Kvaternaar	fQIII	Kvaternaari kruusade kiht. Kruusad on valdava osiste läbimõõduga 2–64 mm, milles leidub peenemat ja/või jämedamat fraktsiooni <50 % sette mahust	0	15	15
Ordoviitsium	O3sn- vr	Alam-Ordoviitsiumi ladestike Kallavere kihistu biodetriitne lubjakivi, liivakivi, aleuroliit, esinevad õhukesed savi- ja argilliidi vahekihid	2	20	18

5.5. Põhja- ja pinnavesi

5.5.1. Põhjavesi

Nissi vallas levivad peamiselt kambriumi ja vendi liivakivi ja aleuroliidi kihtide veekihid ning savist veepidemed. Vähesel määral levib valla lõunaosas ka Siluri ja Ordoviitsiumi lubjakivi, dolomiidi ning mergli kihtide veekihid. Püsiv veehorisont on ordoviitsiumikambriumi veekihi ca 25–35 m sügavusel maapinnast. Kambrium-vendi veekihi vesi on survevõimeline ning ulatub ca 5 m üle merepinna.

Nissi valla territooriumil levivad alljärgnevad põhjaveekompleksid:

- kvaternaari veekompleks (Q);
- ordoviitsiumi veekompleks (O3kh1-O1tr);
- ordoviitsiumi-kambriumi veekiht (O-Cm);
- kambriumi-vendi veekompleks (Cm-V).

Nissi valla asulate veevarustuses kasutatavad puurkaevud saavad vee peamiselt ordoviitsiumi-kambriumi veekompleksi veekihtidest. Ordoviitsiumi-kambriumi puurkaevude deebitid on 3,3–5,5 liitrit sekundis ning erideebit 0,14–0,41 l/s*m¹⁶.

Hüdrogeoloogilistest tingimustest ning pinnakatte paksusest ja koostisest tulenevalt kuulub Nissi valla valdavalt kaitsmata ja nõrgalt kaitstud alade hulka.

Veeseaduse § 12 lõike 6 alusel, põhjaveekomisjoni 2. detsembri 2005. a ettepaneku põhjal (protokoll nr 79) ning vastavalt Keskkonnaregistri põhjaveehaarete nimistus hoitavale põhjaveearude arvestusele on maakondade kaupa 24. aprillil 2006 jõustunud keskkonnaministri käskkirjadega kinnitatud põhjaveearud Nissi vallas alljärgnevalt:

- ordoviitsiumi-kambriumi veekihi põhjaveearu (P kategooria) aastani 2030 –800 m³/d;
- kambrium-vendi veekihi põhjaveearu (P kategooria) aastani 2030 – 200 m³/d¹⁷.

Kõigi nimetatud veekogumite seisund on hea¹⁸.

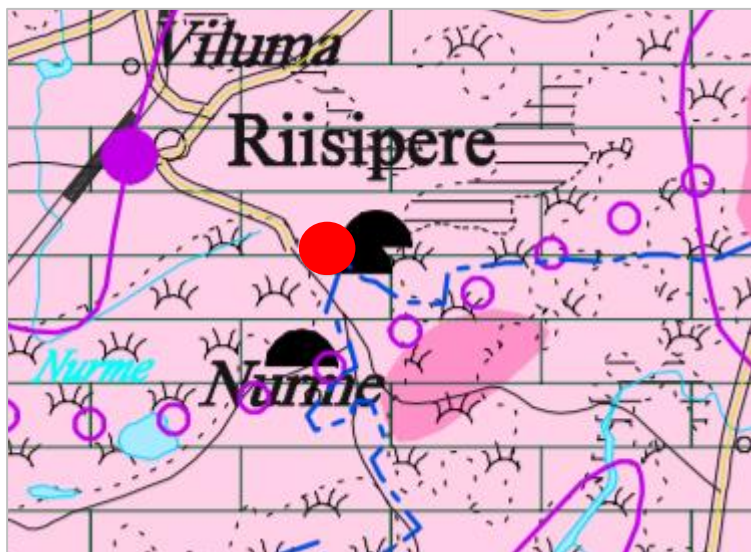
Kogu piirkonnas on maapinnalt esimese aluspõhjalise veekompleksi põhjavesi reostuse eest looduslikult nõrgalt kaitstud (kõrge reostusohklikkusega). Esineb ka kaitsmata (väga kõrge reostusohklikkusega) alasid. Vt Joonis 10.

¹⁵ Puurkaevude register. Keskkonnaregistri avalik teenus. Keskkonnainfo. Keskkonnaministeerium, 2016

¹⁶ Nissi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2014–2025. Kinnitatud vallavolikogu 18.09.2014 määrusega nr 8

¹⁷ Keskkonnaministri 26. aprill 2006. aasta käskkirja nr 396. Harju maakonna põhjaveearude kinnitamine

¹⁸ Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava. Kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt 7. jaanuar 2016.a. Keskkonnaministeerium, 2015

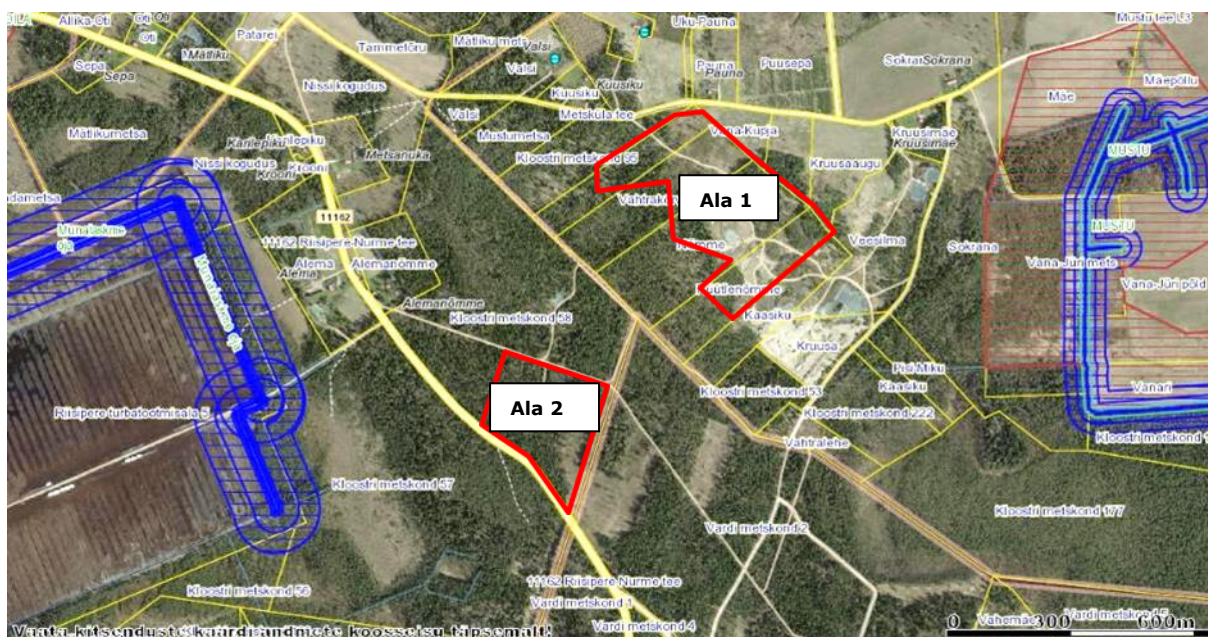
Joonis 10. Maapinnalt esimese aluspõhjalise veekompleksi põhjavee looduslik kaitstus (reostusohtlikkus). Allikas: Eesti põhjavee kaitstuse kaart¹⁹. Planeeritavate alade orienteeruv asukoht on tähistatud punase täpiga

5.5.2. Pinnavesi

Planeeritaval alal ega selle vahetus läheduses ei esine keskkonnaregistri andmetel ühtegi veekogu. Planeeritavatest aladest lääne pool asub Munalaskme oja (registrikood VEE1099600). Oja kaugus alast 1 umbes 780 m ning alast 2 on umbes 540 m (vt Joonis 11).

Munalaskme oja on vaadeldavas piirkonnas tugevasti muudetud (sirgeks aetud) ja toimib sisuliselt osana Riisipere turbatootmisala kuivendussüsteemist. Oja pikkus on 23,9 km ning valgala suurus 138,8 km². Munalaskme oja on avalikult kasutatav veekogu. Oja kalda piiranguvööndi ulatus on 100m, ehituskeeluvööndi ulatus 50 m, veekaitsevööndi ulatus 10 m ja kallasraja ulatus 4 m.

¹⁹ Koostaja: Eesti Geoloogiakeskus, 2001; Keskkonnaministeeriumi veebileht: <http://www.envir.ee/sites/default/files/kaitstusekaart400.pdf>

Joonis 11. Planeeritavate alade (tähistatud punase joone ja numbritega) paiknemine pinnaveekogude suhtes. Allikas: Maa-ameti kitsenduste kaardirakendus, seisuga 01.01.2017

Planeeritavatest aladest ida poole jääb Mustu peakraav, mis on osa Mustu maaparandussüsteemist (vt Joonis 7, tähistatud punase horisontaalviirutusega). Mustu peakraavi kaugus alast 1 on umbes 600 m ning alast 2 umbes 1,15 km.

Munalaskme oja ökoloogiline seisundi vahehindang 2010–2016 seire ja uuringute tulemuste põhjal on hea.^{20, 21}

5.6. Kaitstavad loodusobjektid ja Natura 2000 võrgustiku alad

5.6.1. Kaitstavad loodusobjektid

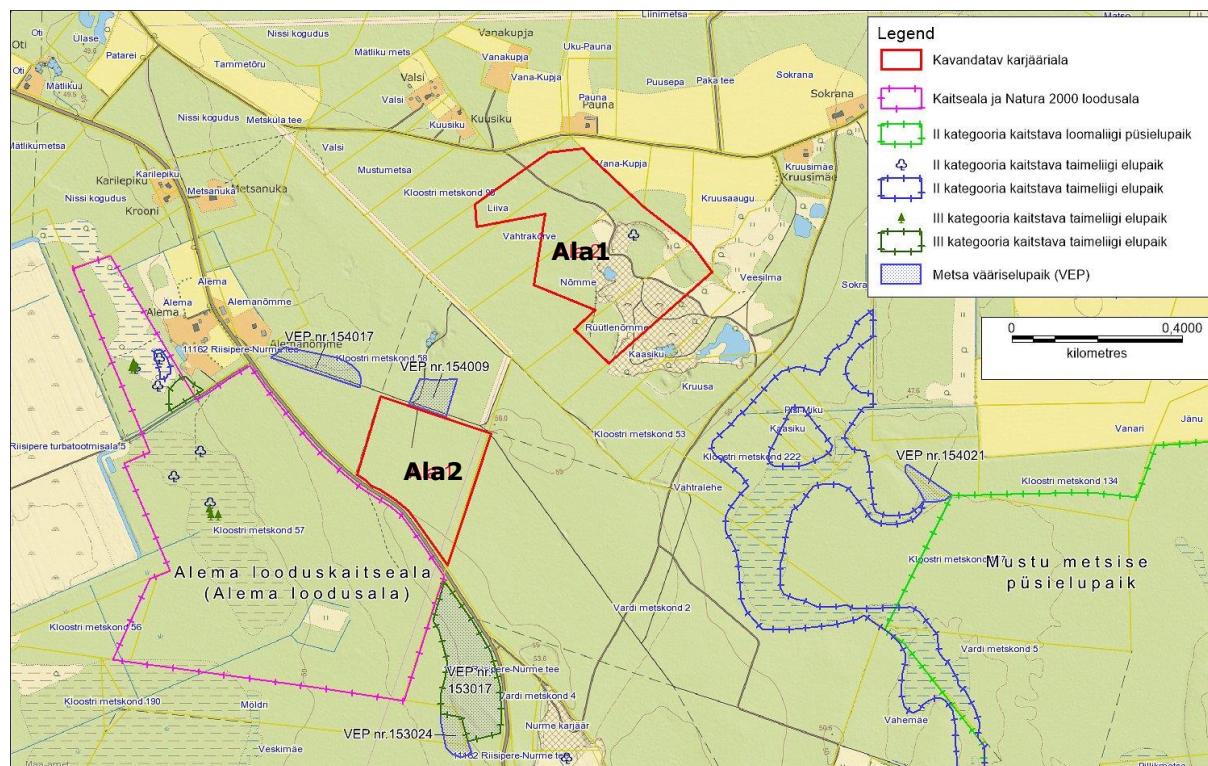
EELIS-e andmeil ei ole planeeritavate alade eeldatavas mõjualas registreeritud hoiualasid, kaitsealuseid kivistisi, kaitstavaid looduse üksikobjekte ja kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjekte.

Kaitstavate loodusobjektide paiknemine kavandatava tegevuse võimalikus mõjualas vt

Joonis 12.

²⁰ Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava. Kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt 7. jaanuar 2016.a. Keskkonnaministeerium, 2015

²¹ Veekogude seisundi veebikaart. Keskkonnaamet. <http://vesikonnad.keskkonnaamet.ee/?op=body&id=137>

Joonis 12. Kaitstavate loodusobjektide ja vääriselupaikade paiknemine kavandatava tegevuse võimalikus mõjualas

Lähimad kaitstavad loodusobjektid on Alema looduskaitseala (KLO1000141), mille lahustükk paikneb kavandatava tegevuse alast 2 umbes 18 m kaugusel lõuna ja edela pool, vahetult teisel pool Riisipere-Nurme teed (riigitee 11162). Alast 1 jääb loodusala 570-600 m kaugusele (vt

Joonis 12). Alema looduskaitseala asub Harjumaal Nissi vallas. Kaitseala on loodud 1981.a ohustatud taimeliikide kaitseks. Kaitseala pindala on 60,2 ha.²²

Alema looduskaitseala kaitse-eesmärk on²³:

- 1) haruldase sookoosluse – liigirikka madal soo ja puisniidu, metsakoosluste ning seal kasvavate kaitsealuste taimeliikide kaitse;
- 2) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – lääne-mõõkrohuga lubjarikaste madal soode (7210*) vanade loodusemetsade (9010*), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) kaitse;
- 3) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liike, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, ning II lisas nimetatud eesti soojumika (*Saussurea alpina* ssp. *esthonica*), mis on ühtlasi III kategooria kaitsealune liik, elupaikade kaitse.

Lähima EELIS andmebaasis registreeritud kaitsealuse linnuliigi, kirjuhaha (*Polysticta stelleri*) elupaik asub Paldiski lahte planeeritavast tehissaarest ca 0,55 km idas. Lähima kaitsealuse taimeliigi, nõmmnelgi (*Dianthus arenarius*) kasvukoht jääb tehissaare piirkonnast ca 0,95 km ida suunas.

²² Allikas: keskkonnaregister (vaadatud 06.11.2017); kaitsekorralduskavas on looduskaitseala pindalaks märgitud 59,9 ha

²³ Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrus nr 146 „Alema looduskaitseala kaitse-eeskiri“; eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13291738?leiaKehtiv>

Detailplaneeringualale ega selle vahetusse lähedusse ei jää EELIS-i andmeil ühtki kaitstavat loodusobjekti (vt

Joonis 12).

Lahustükkidena kuuluvad kaitseala koosseisu Nurme puisniit (läänepoolsel lahustükil) ning väga liigirikas madal soo (idapoolsel lahustükil) – vt Joonis 13. Mõlemal lahustükil kehtib sihtkaitsevööndi kaitsereehim. Idapoolne lahustükk koos liigirikka madal soo ning vanade loodusemetsade elupaigaga paikneb taotletava mäetööstusmaa (ala 1) naabruses. Kuivenduse suhtes tundlik liigirikka madal soo elupaik asub mäetööstusmaa piirist umbes 240 m kaugusel.

Alema looduskaitseala on loodud eelkõige käpaliste kaitseks. Kokku on Alemalt teada 18 orhideeliiki, seega pooled käpaliste sugukonna Eestis kasvavatest liikidest. Leidub ka käpaliste huvitavaid ja väheesinevaid vorme. Esindatud on putuktoidulised taimed: harilik võipätkas, huulheinad ja vesihernes. Keskkonnaregistri andmetel kasvab Alema looduskaitsealal kümme II kaitsekategooriasse kuuluvat taimeliiki ning üheksa III kaitsekategooriasse kuuluvat taimeliiki. Kaitsealal kasvab koldjas selaginell, soo-hiilakas, russowi-sõrmkäpp, kärbesõis, eesti soojumikas ja teisi haruldasi liike. Kaitstavad taimeliigid kasvavad peamiselt lääneosa madal soodes, allikasoodes ja soostuvates ja soo-lehtmetsades, lisaks ala põhjaosa allikaliste soonikute (lamminiitude) ümbruses.²⁴

Kaitsekorralduskavas on Alema looduskaitseala peamiseks ohuteguriks nimetatud kuivendamist, mis võib mõjutada kõiki kaitse-eesmärgiks olevaid elupaigatüüpe. Samuti ohustab ala võsastumine.

Alema looduskaitseala kuulub Alema loodusala Natura 2000 võrgustiku alade hulka.

5.6.2. Natura alad

Alema loodusala (keskkonnaregistri kood RAH0000445; rahvusvaheline kood EE0010107) asub Harjumaal Nissi vallas Madila ja Nurme külades (kahe lahustükina). Loodusala kogupindala on 60,2 ha.²⁵ Lahustükkidena kuuluvad kaitseala koosseisu Nurme puisniit (läänepoolsel lahustükil) ning väga liigirikas madal soo (idapoolsel lahustükil) – vt Joonis 13. Loodusala idapoolne lahustükk koos liigirikka madal soo ning vanade loodusemetsade elupaigaga paikneb taotletava mäetööstusmaa (ala 1) naabruses. Kuivenduse suhtes tundlik liigirikka madal soo elupaik asub mäetööstusmaa piirist umbes 240 m kaugusel.

Loodusala kaitse-eesmärk on:

- loodusdirektiivi I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on lubjarikkad madal sood läänemõõkrohuga (*7210), vanad loodusemetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080);
- loodusdirektiivi II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), soohiilakas (*Liparis loeselii*) ja eesti soojumikas (*Saussurea alpina ssp. esthonica*).

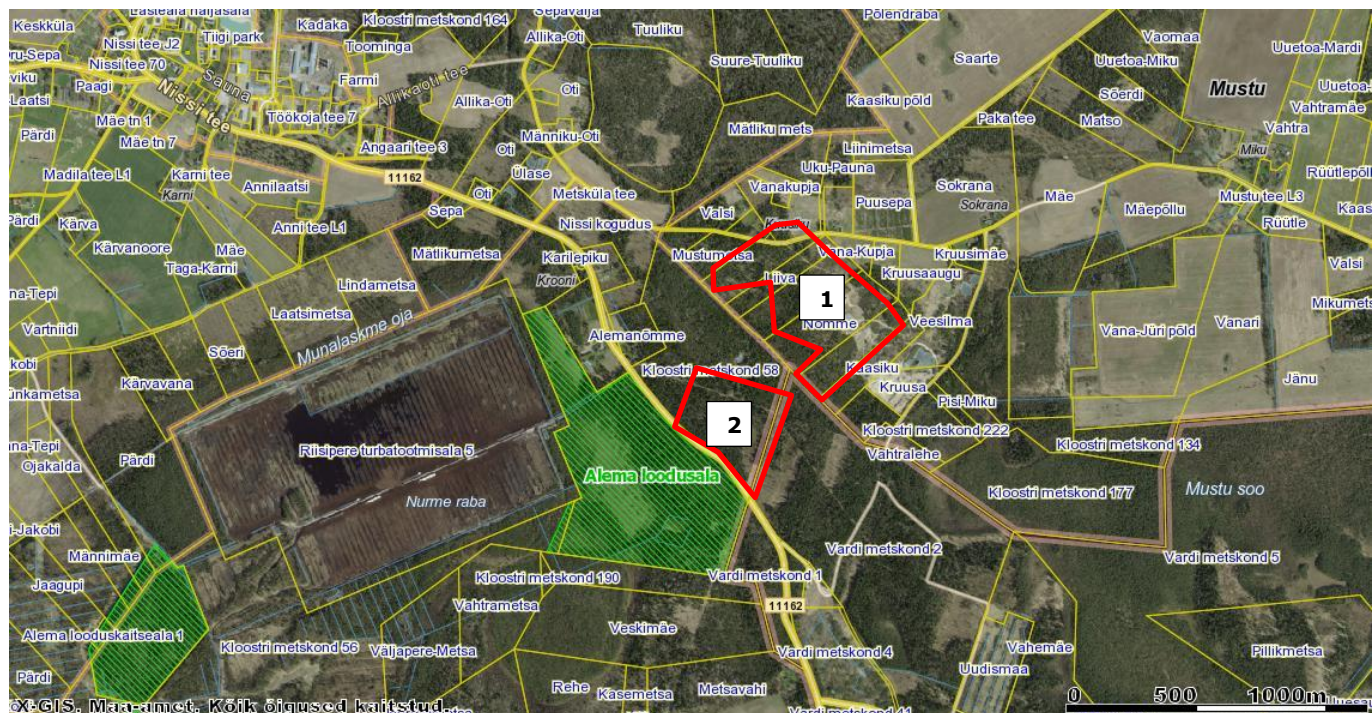
Siseriiklikult on Alema loodusala kaitse reguleeritud Alema looduskaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000141) kaitse-eeskirjaga²⁶.

Alema loodusala ja sealsete liikide/elupaikade kohta on olemas piisavalt alusinformatsiooni: kaitse-eeskiri, kaitsekorralduskava, Natura standardandmevorm, keskkonnaregistri ja Eesti looduse infosüsteemi (EELIS-e) andmed. Täiendav Natura-ala inventeerimine ei ole vajalik.

²⁴ Allikas: Alema looduskaitseala kaitsekorralduskava 2014-2023; <http://loodus.keskkonnainfo.ee/eelis/GetFile.aspx?fail=-69544218>

²⁵ Allikas: keskkonnaregister (vaadatud 06.11.2017)

²⁶ Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrus nr 146 „Alema looduskaitseala kaitse-eeskiri“; eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13291738?leiaKehtiv>

Joonis 13. Planeeritavate alade (tähistatud punase joone ja numbriga) paiknemine Natura 2000 võrgustiku alade suhtes. Allikas: Maa-ameti Looduskaitse ja Natura 2000 kaardirakendus

5.7. Taimestik ja loomastik

5.7.1. Taimestik

Kavandatava mäetööstusmaa alast 1 ligikaudu poole hõlmab varasem karjääriala, mis on väga erineva taimestumise määraga alates taimkatteta karjäärist kuni ruderaaltaimestikuga alade ning noorte metsadeni, mille puurindes domineerib mänd ja hall lepp.

Ala 1 edela-, lääne- ja loodeosas paiknevad metsaalad, millest enim on sinilille kasvukohatüübi metsi, edelaosas ka kastikuloo kasvukohatüübi metsi. Enamasti on puistu keskealine (40-60 aastat), domineerib mänd, väiksemal pindalal ka kask ja kuusk.

Taotletaval mäetööstusmaa alal 2 kasvavad metsaregistri andmetel sinilille kasvukohatüübi metsad. Ala läänepoolses osas domineerib mänd ja puistu vanus on 80-90 aastat, põhja- ja kirdeosas on peapuuliikideks kuusk, mänd ja kask ning puistu vanus on umbes 60 aastat. Ala kaguosas on kuusenoorendik vanusega 10 aastat.

Kavandatavate mäetööstusmaade naabruses on valdavalt metsamaad, millest enim on männienamusega sinilille kasvukohatüüpi metsad, mis ei ole veerežiimi muutuste ega maastiku avamisest põhjustatud võimalike tuulekahjustuste suhtes eriti tundlikud. Veerežiimi võimaliku muutmise suhtes võivad olla tundlikud alast 1 kagusse jääv madalsoola ning alast 2 läände ja kagusse, Alema looduskaitsealale jääv liigirikas madalsoo.

5.7.2. Loomastik

Ala loomastiku kohta täpsemad andmed puuduvad, kuid tuginedes piirkonnas paiknevatele riikliku ulukiseire loendusruutudele ning maastiku iseloomule, on piirkonnas levinud enamasti metsamaastikele ja mosaiikmaastikele iseloomulikke enamlevinud imetajaliike: põder, metskits,

metssiga, rebane, kährrik, mäger, valgejänes, halljänes, metsnugis. Samuti on võimalik suurkiskjate (karu, hunt, ilves) elutsemine piirkonnas.

Linnustiku osas domineerivad eeldatavalt okas- ja segametsadele iseloomulikud liigid. Kuna mäetööstusmaadeks kavandatavatel aladel puuduvad looduslikud vanad metsad, siis on vanadele metsadele iseloomulike liikide osakaal ilmselt madal. Kaitstavate linnuliikide elupaiku aladel ega nende vahetus naabruses teadaolevalt ei esine.

5.8. Rohevõrgustik

Kavandatava tegevuse piirkonna rohevõrgustiku paiknemine on määratud Nissi valla üldplaneeringuga ja koostatava Harju maakonnaplaneeringuga 2030+ ja mida on kirjeldatud eelhinnangu peatükkides 4.1 ja 4.4. Käsitleva ala ulatuses ei ole olulisi erinevusi üldplaneeringuga ja maakonnaplaneeringuga määratud rohevõrgustiku paiknemises (vt Joonis 3 ja Joonis 6).

Kavandatav mäetööstusmaa külgneb Märjamaa valla üldplaneeringust tuleneva Alemaa puhkepiirkonna alaga (Joonis 4) ja koostatava Raplamaa maakonnaplaneeringuga 2030+, kui võimaliku tulevase karjääri kaevandamise alaga. Käsitleva ala ulatuses ei ole olulisi erinevusi üldplaneeringuga ja maakonnaplaneeringuga määratud rohevõrgustiku paiknemises (vt Joonis 5 ja Joonis 7).

Ala 1 ulatub minimaalsel määral üldplaneeringuga määratud rohekoridori K9. Maakonnaplaneeringu täpsusaste ei võimalda ala 1 paiknemist rohekoridoris tuvastada. Ala 2 ei asu piirkonna rohevõrgustiku tuumalal ega rohekoridoris.

5.9. Kultuurimälestised

Planeeritavate alade ümbruses ei ole kultuurimälestisi. Lähimad objektid (ehitismälestis Nurme mõisa park, arheoloogiamälestis ohverdamiskoht „Hiemägi“) jäävad vähemalt 1 km kaugusele.²⁷

Planeeritavate alade piirkonnas on registreeritud kolm pärandkultuuriobjekti: Alema metsavahikoht, lasketiir Nurmes ja metsaveo raudtee.

Alema metsavahikoht asub alast 1 umbes 440 m ja alast 2 umbes 400 m kaugusel. See on põline talukoht, objektist on säilinud 20-50%. Talumaja kohale on ehitatud kõrvalhoone. Täielikult on säilinud laut ja ait. Vanas majas on olnud kõrts. Metsavahikohane alates Eesti Vabariigi algusest.

Lasketiir Nurmes asub alast 1 umbes 250 m kaugusel ja alast 2 umbes 150 m kaugusel. Tegemist on sõdade vahelisel ajal Eesti Vabariigi kasutuses olnud kaitseliidu lasketiiruga, mis asub praeguse suusaraja kõrval. Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest on säilinud 50-90%.

Metsaveo raudtee asub alast 1 umbes 300 m kaugusel ja alast 2 umbes 50 m kaugusel. Raudteest on säilinud märgid, mis maastikul on enamasti vähe märgatavad. Veel on näha kraave mõlemal pool raudtee tammi. Kitsarööpmeline Riisipere-Vaimõisa metsaveo raudtee töötas 1918.-1924. a.

Kavandatav tegevus ei avalda mõju kultuurimälestistele. Pärandkultuuriobjektidele otsest mõju tõenäoliselt ei avaldu, kuid planeeringu koostamisel ja tegevuse edasisel kavandamisel tuleb nende objektidega arvestada. KSH käigus, hinnatakse tegevuse võimalikku mõju, sh kaudset mõju, ka pärandkultuuriobjektidele.

²⁷ Allikas: Maa-ameti kultuurimälestiste kaardirakendus (vaadatud 06.11.2017)

5.10. Radoonisisaldus pinnases

Vastavalt Harjumaa pinnase radooniriski kaartidele²⁸ jääb jaama asukoht normaalse radoonisisaldusega alale (10–300 kBq/m³). Seega eeldatavalt täiendavad meetmed kavandatavate tegevuste planeerimisel pole vajalikud.

5.11. Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus

Arvestades planeeringuala asukohta, sh kaugust riigipiirist, kavandatava tegevuse iseloomu, seost teiste asjassepuutuvate strateegilise planeerimise dokumentidega ning eeldatavalt mõjutatavat keskkonda, siis ei ole tõenäoline, et kavandatava tegevusega võiks kaasneda piiriülene keskkonnamõju ehk mõju mõne naaberriigi keskkonnaseisundile.

²⁸ Harjumaa pinnase radooniriski kaart. 1:200 000. Eesti Geoloogiakeskus OÜ, 2008;
https://www.envir.ee/sites/default/files/harjumaa_radoonikaart.pdf

6. Eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

KSH VTK koostamisel on arvestatud algatamisotsuse nõudeid ja KeHJS § 40 lõikes 4 esitatud nõudeid KSH aruandele ning varem koostatud keskkonnamõju eelhindangut (vt **Error! Reference source not found.**). Nende põhjal on määratletud olulisemad keskkonnateemad, mille kohta viiakse läbi detailsem analüüs KSH aruande etapis. Alljärgnevalt on loetletud teemad, mida käsitletakse KSH aruande koostamise käigus.

Mõju inimese tervisele

KSH aruandes hinnatakse DP-ga kavandatava tegevuse mõju inimese tervisele. Analüüsitakse potentsiaalset müratasemete tõusu mõju ning antakse hinnang õhusaaste mõjude osas. Müra ja õhusaaste mõju hindamisel arvestatakse ka lähialade tegevuste koosmõjuga.

- Mustu tootmisala müraallikad on kaevandamiseks kasutatavad seadmed ning masinad (pöördkopp-ekskarvaator, buldooser, kallurauto, mobiilset rootorpurustit). Tekkiva müra prognoosimiseks on vajalik müra hindamine, mis võtab arvesse nii müraallikate paiknemise ja liikumist kui ka müra leevendavad meetmeid. KSH aruandes analüüsitakse Mustu tootmisalal maavara kaevandamise aegse liikluskoormuse suurenemisega ja müratasemete modelleerimisel võetakse arvesse koosmõju teiste tootmisalade rasketranspordiga.
- Mõju välisõhu kvaliteedile avaldub Mustu tootmisala maavara kaevandamise ja transpordi käigus tootmiseseadmetest ja masinatest välisõhku suunatavate saasteainete heitena. KSH aruandes hinnatakse kruusa ja liiva kaevandamise, laadimise ja purustamise ja transpordiga eralduvate tahkete osakeste heidet.
- Põhiline vibratsiooni allikas on mobiilne rootorpurusti. Operaatorite töökohad peavad olema spetsiaalse ehitusega, et minimeerida vibratsiooni mõju inimesele.
- KSH käigus selgitatakse välja piirkonna radoonitasemed ja sellest tulenevalt hinnatakse võimalikku mõju. Vajadusel pakutakse välja leevendavad meetmed.

KSH aruandes kirjeldatakse meetmed, mis aitavad kavandatava tegevusega kaasnevat negatiivset keskkonnamõju leevendada / vähendada.

Mõju inimeste sotsiaalsetele vajadustele ja varale

KSH aruande koostamisel analüüsitakse kavandatava tegevuse mõju Mustu tootmisala eeldatavasse mõjualasse jäävate inimeste sotsiaalsetele vajadustele (heaolule) ja varale, võttes aluseks elukeskkonna kujundamise olulised lähtekohad ning arvestades planeeringuala piirkonnale iseloomulikke jooni ja iseärasusi. Tähelepanu pööratakse planeeringuala läheduses olemasolevatele elamualadele avalduvale võimalikule mõjule ning sealsete inimeste heaolule. Seejuures hinnatakse kavandatava Mustu tootmisala võimalikke mõjusid kaevandamise ja sulgemise perioodil.

Mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja Natura 2000 aladele

Lähim kaitseala on Alema looduskaitseala, mille piirid kattuvad Alema loodusala piiridega (Natura ala). KSH eelhindangu käigus viidi läbi Natura eelhindamine ning lähtudes ettevaatuspõhimõttest viiakse läbi Natura asjakohane hindamine. Selle käigus hinnatakse võimalikku koosmõju tegevusega alal 1 ning tegevusega, millele on juba väljastatud kaevandamisluba. Natura hindamine on menetlusprotsess, mida viiakse läbi vastavalt loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigetele 3 ja 4. Mõju hindamisel Natura-aladele tuginetakse Euroopa Komisjoni juhendile „Natura 2000 alasid oluliselt mõjutavate kavade ja projektide hindamine. Loodusdirektiivi artikli 6 lõigete 3 ja 4 tõlgendamise meetodilised juhised” ja juhendile "Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis" (KeMÜ, koost 2016).

Mõju bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, sh kõrghaljastusele, metsakooslustele ning rohevõrgustikele

Kavandatava tegevuse mõju hinnatakse alal 1 asuvale madala unilooga (II kategooria kaitsealune liik) kasvukohale ning kaudset mõju ja koosmõju Eesti soojumika (II kategooria kaitsealune liik) ja longus rippisambale (III kategooria kaitsealune liik) kasvukohadele. täpsustada, kas tegevusega võib kaasneda kaudne mõju või koosmõju, eelkõige seoses võimaliku veetaseme alandamisega.

Kavandatava tegevuse mõju osas analüüstitakse kas esineb otsest või kaudset mõju läheduses asuvatele vääriselupaikadele (VEP-ide pindala vähenemist).

Kruusakarjääride avamisega võib piirkonna veerežiim muutuda ning võivad kaasnedä häiringud seoses kaevandustegevusega (müra, õhusaaste). Seega hinnatakse KSH käigus võimalikkus kaudset mõju ja koosmõju Mustu metsise püselupaigale.

Kavandatavate karjääride alalt mets raadatakse ning taimestik ja loomastiku elupaigad kaovad, seetõttu hinnatakse kavandatava tegevuse võimalikku mõju, sh kaudset ja koosmõju, piirkonna taimestikule ja loomastikule.

Kuna mäetööstusmaa kavandamine Nissi valla üldplaneeringu kohasele kompensatsioonialale ja väärtuslikule traditsioonilisele maastikule ning Märjamaa valla üldplaneeringu kohasele rohevõrgustiku alale ja ei ole kooskõlas kehtiva põhimõtetega tuleb KSH koostamisel täpsemat analüüsida, kuidas mäetööstusmaa kavandamine ja kompensatsiooniala vähendamine mõjutab ümbritsevat keskkonda ja väärtuslikku traditsioonilist maastikku ning rohevõrgustiku toimist.

Mõju pinnasele

Kuna tegevus näeb ette pinnase eemaldamist ja maavara kaevandamist, siis antakse KSH aruandes hinnang pinnasele ja hinnatakse keskkonnareostuse esinemise võimalikkuse osas planeeringualal.

Mõju pinna- ja põhjaveele

KSH käigus antakse eksperthinnang kavandatava tegevuse mõjudest pinna- ja põhjaveele. KSH käigus hinnatakse tegevuse mõju piirkonna põhjavee kvaliteedile ja põhjavee kättesaadavusele joogiveehaarde kaevudest.

KSH aruandes kirjeldatakse kaevandamise tehnoloogiat ja tuuakse välja meetmed, millega on võimalik tagada põhjavee hea seisund. Muuhulgas antakse hinnang sellele, kas ja kuidas on projekti realiseerumisel ja avariolukorras tagatud elanikkonna ja ettevõtete varustamine kvaliteetse joogiveega.

Munalaskme oja ja Mustu peakraav on võimalikud eesvoolud, kui on vajadus karjäärivee ärajuhtimiseks. Kavandatava tegevusega ei kaasne karjäärivee ärajuhtimise vajadust, kuid võib esineda kaudne mõju pinnaseveele seega tuleb KSH käigus hinnata selle tegevuse kaudset mõju pinnaveele.

Kuna põhjavesi on reostuse eest looduslikult nõrgalt kaitstud (kõrge reostusohklikkusega), siis tuleb KSH käigus hinnata kavandatava tegevuse võimalikku mõju põhjaveele (koosmõjus teiste tegevustega piirkonnas).

Mõju kliimamuutusele

Arvestades kavandatava tegevuse iseloomu ja mahtu ei ole võimalik tegevusega kaasneva olulise mõju avaldumine kliimamuutustele. Antud teemat KSH aruandes pikemalt ei käsitleta.

Mõju kultuuripärandile ja maastikele

KSH eelhinnangu kohaselt kavandatav tegevus ei avalda mõju kultuurimälestistele. Pärandkultuuriobjektidele otsest mõju tõenäoliselt ei avaldu, kuid planeeringu koostamisel ja tegevuse edasisel kavandamisel tuleb nende objektidega arvestada. KSH käigus, kui kavandatava tegevuse iseloom on täpsemalt teada, on soovitatav võimalikku mõju, sh kaudset mõju, pärandkultuuriobjektidele hinnata.

Mõju maavaradele

KSH aruandes hinnatakse alale 1 ja alale 2 kavandatavate karjäärade koosmõju piirkonna maardlates (kõlgnõv Mustu II geoloogilise uuringuloa alaga (HARMG-130), sh olemasolevas kruusakarjääris (loa nr HARM-109; loa omanik OÜ Laaseri Puit), ning üldplaneeringuga mäetööstusmaaks määratud alal. Mõju hindamisel lähtutakse koostatavas Harju maakonnaplaneeringus 2030+ esitatud maavarade kaevandamise üldistest tingimustest, sh maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud alade kasutustingimustest.

Hinnang liikluskoormusele

Detailplaneeringu koostamise käigus analüüsitakse piirkonna teedevõrgu sobivust kavandatava tegevusega lisanduva liikluskoormuse seisukohast (Teede liikluskoormuse ja tehnilise seisukorra analüüs ei ole KSH ülesanne).

Hinnang jäätmetekke võimaluste kohta

KSH käigus hinnatakse maavara kaevandamisega kaasnevat jäätmeteket ja selle keskkonnamõjusid.

Avariolukorrad

KSH aruandes käsitletakse võimalike tõrgete ja avariolukordade esinemise võimalikkust ning tagajärgi ja kirjeldatakse meetmed, millega on võimalik negatiivset keskkonnamõju leevendada/vältida.

KSH läbiviimise käigus kavandatavad uuringud

DP KSH koostamise mahus ei ole kavas teostada täiendavaid uuringuid. Juhul kui KSH läbiviimise käigus lisanduva info alusel osutuvad vajalikuks täiendavad keskkonnauuringud kaalutakse nende läbiviimist KSH raames.

7. Planeeringu koostamise ja KSH eeldatav ajakava

DP ja KSH menetlemine toimub üheaegselt, mis võimaldab arvestada võimalikult suures ulatuses DP ellu viimisega kaasnevat keskkonnamõjusid ja tagada seeläbi säästev ja tasakaalustatud ruumiline areng. Planeeringulahenduse kujundamine, lahenduse koostamine ja avalikustamine toimuvad paralleelselt ja integreeritult KSH protsessiga, mistõttu on kaasatud kogu menetlusse üheaegselt nii planeeringu koostaja kui KSH ekspert.

Ajakava koostamisel on lähtutud planeerimisseaduses²⁹ (PlanS) üldplaneeringu (ÜP) menetlemisele esitatud nõuetest, sest PlanS-i § 124 lõige 7 ütleb, et kui DP koostamisel on nõutav KSH, lähtutakse DP menetlemisel ÜP menetlemisele ette nähtud nõuetest.

Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse etapis prognoositud DP ja KSH protsessi orienteeruv ajagraafik on esitatud alltoodud tabelis (vt Tabel 5). Ajakava on detailsemalt koostatud kuni DP eelnõu ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapanekuni (märts 2018). Ajakava on esialgne ja selles võib jooksvalt tulla muudatusi. Ajakava määramatus tuleneb eelkõige sellest, et ei ole võimalik ette näha DP ja KSH korraldamis- ja menetlustoimingute täpset kestvust, asjaomastelt asutustelt laekuvate seisukohtadega seotud töömahtu ning avalikustamistega kaasnevat töömahtu seoses laekunud ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega.

Tabel 5. Mustu tootmisala DP ja KSH läbiviimise detailsem ajakava koos esialgsete tähtaegade ja täitjatega

Tegevus	Periood, aeg	Täitja
Mustu tootmisala DP koostamise ja KSH algatamine (Nissi Vallavolikogu 15.06.2017. a otsus nr 25)	15.06.2017	Nissi Vallavolikogu
DP lähteseisukohtade (LS) ja KSH väljatöötamise kavatsuse (VTK) koostamine	oktoober-november 2017	Skepast&Puhkim OÜ
DP LS ja KSH VTK edastamine KOV-ile	2017 (50. nädal)	Skepast&Puhkim OÜ
DP LS ja KSH VTK esitamine ettepanekute saamiseks (koostöö tegijatelt ja kaasatavatelt)	detsember 2017 (48. nädal; <i>ettepanekute esitamise tähtaeg ei tohi olla lühem kui 30 päeva*</i>)	Nissi Vallavalitsus
Asjassepuutuvad asutused ja isikud esitavad ettepanekud DP LS ja KSH VTK kohta	detsember 2017-jaanuar 2018 (<i>30 päeva jooksul LS ja VTK saamisest*</i>)	Asjaomased asutused ja isikud
DP koostamise korraldaja vaatab esitatud ettepanekud läbi ning teeb nende alusel DP LS-is ja KSH VTK-s vajalikud muudatused	jaanuar 2018	Saue Vallavalitsus, Skepast&Puhkim OÜ
DP LS ja KSH VTK avalikustamine koos isikute ja asutuste ettepanekutega	jaanuar 2018-veebruar 2018	Saue Vallavalitsus
DP eelnõu koostamine, KSH läbiviimine ja KSH aruande eelnõu koostamine	jaanuar-veebruar- 2018	Skepast&Puhkim OÜ
DP eelnõu ja KSH aruande eelnõu esitamine DP koostamise korraldajale	veebruar 2018	Skepast&Puhkim OÜ
DP eelnõu ja KSH aruande eelnõu avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust teatamine	märts 2018 (<i>hiljemalt 14 päeva enne avaliku väljapaneku algust*</i>)	Nissi/Saue Vallavalitsus
DP eelnõu ja KSH aruande eelnõu avalik väljapanek	märts 2018 (<i>vähemalt 30 päeva*</i>)	Nissi/Saue Vallavalitsus

²⁹ eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104052017004?leiaKehtiv>

Tegevus	Periood, aeg	Täitja
DP koostamise korraldaja teatab avaliku väljapaneku ajal kirjalikult arvamusi esitanud isikutele oma põhjendatud seisukoha arvamuste kohta ning avaliku arutelu toimumise aja ja koha	30 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppemist*	Nissi/Saue Vallavalitsus
DP eelnõu ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu	45 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppemist*	Nissi/Saue Vallavalitsus
Kui avalikul väljapanekul esitati kirjalikke arvamusi, avaldatakse informatsioon avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste kohta ajalehes (vt täpsemalt PlanS § 84 lg 1)	30 päeva jooksul avaliku arutelu toimumise päevast arvates*	Nissi/Saue Vallavalitsus
Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel tehakse DP eelnõu ja KSH aruande eelnõus vajalikud muudatused	tööks vajaliku aja jooksul	Skepast&Puhkim OÜ, Nissi/Saue Vallavalitsus
DP eelnõu ja KSH aruande eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks	tööks vajaliku aja jooksul	Nissi/Saue Vallavalitsus
Kooskõlastuste ja arvamuse andmine ³⁰	30 päeva jooksul ÜP ja KSH aruande saamisest*	Asjaomased asutused ja isikud
DP eelnõu ja KSH aruande täiendamine ning KSH aruande tulemuste lisamine DP-sse	tööks vajaliku aja jooksul	Skepast&Puhkim OÜ, Nissi/Saue Vallavalitsus
DP esitamine vastuvõtmiseks ja KSH aruande esitamine nõuetele vastavaks tunnistamiseks	tööks vajaliku aja jooksul	Skepast&Puhkim OÜ
DP ja KSH aruande vastuvõtmine	tööks vajaliku aja jooksul	Nissi/Saue Vallavalitsus
Puudutatud isikute teavitamine KSH aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsusest	teavitamine 14 päeva jooksul otsuse tegemisest*	Nissi/Saue Vallavalitsus
DP avalikust väljapanekust ja arutelust teatamine	hiljemalt 14 päeva enne avaliku väljapaneku algust*	Nissi/Saue Vallavalitsus
DP avalik väljapanek	vähemalt 30 päeva*	Nissi/Saue Vallavalitsus
DP koostamise korraldaja teatab avaliku väljapaneku ajal kirjalikult arvamusi esitanud isikutele oma põhjendatud seisukoha arvamuste kohta ning avaliku arutelu toimumise aja ja koha	30 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppemist*	Nissi/Saue Vallavalitsus
DP avaliku väljapaneku tulemuste avalikust arutelust teatamine (vajadusel) ³¹	hiljemalt 14 päeva enne avaliku arutelu algust*	Nissi/Saue Vallavalitsus

³⁰ PlanS § 85 lg 2: Kui kooskõlastaja või arvamuse andja ei ole 30 päeva jooksul üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu saamisest arvates kooskõlastamisest keeldunud või arvamust avaldanud ega ole taotlenud tähtaja pikendamist, loetakse üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastaja poolt vaikumisi kooskõlastatuks või eeldatakse, et arvamuse andja ei soovi nende kohta arvamust avaldada, kui seadus ei sätesta teisiti.

PlanS § 85 lg 3: Kui kooskõlastamisel ei viidata vastuolule õigusaktiga või maakonnaplaneeringuga, loetakse üldplaneering kooskõlastatuks. KSH aruande eelnõu kooskõlastamisel hinnatakse aruande eelnõu õigusaktidele vastavust ning selles sisalduvate hinnangute piisavust ja objektiivsust.

³¹ PlanS § 88 lg 2: Avaliku arutelu korraldamine ei ole nõutav, kui ÜP kohta ei esitatud avaliku väljapaneku kestel kirjalikke arvamusi või kui kõik kirjalikult esitatud arvamused on arvesse võetud.

Mustu tootmisala detailplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine
Lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsus

Tegevus	Periood, aeg	Täitja
DP avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu (vajadusel) ³²	45 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppemist*	Nissi/Saue Vallavalitsus
Kui DP avalikul väljapanekul esitati kirjalikke arvamusi, avaldatakse informatsioon avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste kohta ajalehes (vt täpsemalt PlanS § 89 lg 1)	30 päeva jooksul avaliku arutelu toimumise päevast arvates*	Nissi/Saue Vallavalitsus
DP esitamine maavanemale ³³ heakskiitmiseks	tööks vajaliku aja jooksul	Nissi/Saue Vallavalitsus
Otsuse tegemine DP heakskiitmise kohta	60 päeva jooksul maavanemale esitamisest arvates*	Maavanem ³⁴
DP kehtestamiseks esitamine	tööks vajaliku aja jooksul	Skepast&Puhkim OÜ
DP kehtestamine	tööks vajaliku aja jooksul	Nissi/Saue Vallavalitsus
DP kehtestamisest teavitamine	PlanS § 91 lg-d 2, 5 (30 päeva jooksul planeeringu kehtestamise päevast arvates*)	Nissi/Saue Vallavalitsus
Teate DP kehtestamise kohta ja kehtestatud DP saatmine maavanemale ja maakatastri pidajale	PlanS § 91 lg 3 (30 päeva jooksul planeeringu kehtestamise päevast arvates*)	Nissi/Saue Vallavalitsus

* PlanS-s sätestatud tähtajad

Vt lisaks: ÜP ja KSH protsessi kirjeldav ühine skeem³⁵ koos viidetega PlanS-ile.

³² Sama

³³ Töö käigus vajab selgitamist, kes selleks ajaks esindab kaotatavat maavanema institutsiooni antud küsimuses.

³⁴ Sama

³⁵ <http://planeerimine.ee/static/sites/2/yp-menetluse-skeem.pdf>

8. DP ja KSH osapooled

Käesolevas peatükis on esitatud DP ja KSH koostamise osapooled ning DP tööühma ja KSH eksperdirühma koosseis.

Tabel 6. Mustu tootmisala DP ja KSH koostamise osapooled

Osapool	Asutus	Kontaktisik	Kontaktid
DP koostamise korraldaja (DP kehtestaja)	Nissi Vallavolikogu /Saue Vallavolikogu	-	
DP ja KSH koostamise korraldaja	Nissi Vallavavalitsus /Saue Vallavavalitsus	Raivo Tammert	Nissi tee 53c, Riisipere, 76202 Harju maakond, raivo.tammert@nissi.ee. tel: 608 7153
DP koostaja ja KSH läbiviija	Skepast&Puhkim OÜ	Mildred Liinat, vanemarhitekt-planeerija	Laki 34, 12915 Tallinn info@skpk.ee mildred.liinat@skpk.ee. mob: 5044230
DP heakskiitja	Rahandus-ministeerium ³⁶	-	-
Arendaja	OÜ Sokkel Holding	Ahto Pregel	Lonni, Purku küla, Raikküla vald, Rapla maakond ahto@sokkel.ee mob: 5064071
	Taavi Ehrpais (eraisik) ning OÜ Alemaa ja Mets	Taavi Ehrpais	Alema, Nurme küla, Nissi vald, Harjumaa taavi.ehrpais@erametsaliit.ee mob: 5086361

DP tööühma ja KSH eksperdirühma koosseis:

1. KSH juhtekspert – Hendrik Puhkim, MSc geograafia, KMH litsents nr KMH0135, KSH juhteksperdi pädevus vastavalt KeHJS-le, Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühingu juhatuse liige, planeerija pädevus vastavalt planeerimisseadusele, 16 aastat töökogemust;
2. Detailplaneeringu koostaja – Mildred Liinat, MSc arhitektuur, volitatud ruumilise keskkonna planeerija 7. kutsetase, 34 aastat töökogemust;
3. KSH ekspert, vastutav täitja – Marju Kaivapalu, MSc keemia- ja keskkonnakaitsetehnoloogia (TTÜ), hüdrometeoroloogia ja loodushoid (EMA)
4. Looduskeskkonna mõjud ja Natura hindamine – Raimo Pajula, MSc geoökoloogia, 20 aastat töökogemust;
5. GIS spetsialist – Kati Kraavi, MSc kinnisvara planeerimine, 2 aastat töökogemust;

³⁶ Täpsustatakse töö käigus vastavalt riigireformi seisule

9. Koostöö ja kaasamine

Vastavalt PlanS-i § 142 lg 3 lähtutakse ÜP-d muutva DP menetlemisel koos KSH läbiviimisega ÜP menetlusnõuetest. Seetõttu PlanS § 76 alusel koostatakse DP koostöös valitsusasutusega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi DP käsitleb ning DP ja KSH koostamisse kaasatakse maavanem ja isikud, kelle õigusi planeering võib puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla selle koostamisse kaasatud, samuti asutused, keda detailplaneeringu rakendamisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju tõenäoliselt puudutab või kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu ning planeeritava maa-ala elanikke esindavad mittetulundusühingud ja sihtasutused.

Kaasatavate asutuste ja isikute loetelu koostamisel on aluseks PlanS-i § 81 lg 2, Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ (VVm nr 133) § 3 ja KeHJS-e § 2³.

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi ja eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju vastu on hetkeseisuga (DP lähteseisukohtade ja KSH VTK koostamise hetkel) esitatud alljärgnevas tabelis (Tabel 7). Kaasatavate nimekiri võib planeeringu koostamise ja KSH läbiviimise käigus täpsustuda.

Tabel 7. Detailplaneeringu ja KSH koostamise protsessi kaasatavad isikud ja asutused

Asutus/isik	Kontaktid	Kaasamise põhjendus
Ministeeriumid		
Rahandus- ministeerium	Endla 13, 10122 Tallinn info@fin.ee	PlanS § 81 lg 2 ja 3, § 90 (ruumilise planeerimise koordineerija riigi tasandil; seoses käimasoleva riigireformiga maavanema institutsioon kaotamisel)
Ametid		
Keskkonnaamet	Viljandi mnt 16, 11216 Tallinn (Tallinna kontor) pohja@keskkonnaamet.ee	PlanS § 81 lg 2, VVm nr 133 § 3 lg 2 (planeeringu elluviimisega võib kaasneva oluline keskkonnamõju), KeHJS § 2 ³
Maanteeamet	Pärnu mnt 463a, 10916 Tallinn info@mnt.ee	PlanS § 81 lg 2, VVm nr 133 § 3 lg 5
Maa-amet	Mustamäe tee 51, 10621 Tallinn maaamet@maaamet.ee	PlanS § 81 lg 2, VVm nr 133 § 3 lg 3
Terviseamet	Paldiski mnt 81, 10617 Tallinn pohja@terviseamet.ee	PlanS § 81 lg 2, VVm nr 133 § 3 lg 12, KeHJS § 2 ³
Muud ametiasutused		
Harju maavalitsus	Roosikrantsi tn 12, 15077 Tallinn info@harju.maavalitsus.ee	PlanS § 81 lg 2 ja 3, § 90 (seoses käimasoleva riigireformiga on maavanema institutsioon kaotamisel)
Keskkonnaorganisatsioonid		
Eesti Keskkonna- ühenduste Koda	info@eko.org.ee	PlanS § 81 lg 2 (keskkonna-organisatsioone ühendav organisatsioon)
Tehnovõrkude valdajad*		
Elektrilevi OÜ	info@elektrilevi.ee	Tehnovõrkude valdajad, kelle tehnilised tingimused on aluseks DP koostamisel
Telia AS	info@telia.ee	

Asutus/isik	Kontaktid	Kaasamise põhjendus
Naaberkinnistute omanikud*		
Märjamaa Vallavalitus	Teavitatakse kirjaga (korraldab Nissi/Saue Vallavalitsus)	Kavandatava tegevuse poolt võimalikult mõjutatavad asutused ja isikud
Elamumaade omanikud	Teavitatakse kirjaga (korraldab Nissi/Saue Vallavalitsus)	Kavandatava tegevuse poolt võimalikult mõjutatavad asutused ja isikud
Laiem avalikkus*		
Piirkonna asutused ja ettevõtted ning elanikud	Teavitatakse üldiste infokanalite kaudu (ajaleht, veebileht jm) vastavalt seaduse nõuetele	Võimalikud asjast huvitatud või mõjutatud isikud

* Kaasatakse DP ja KSH aruande eelnõude koostamise ja avalikustamise etappides

DP lähteseisukohtade ja KSH VTK kohta küsitakse seisukohti eelolevas tabelis nimetatud ministriumidelt, ametitelt, Harju maavanemalt ja Eesti Keskkonnaühenduste Kojalt. Lähtudes PlanS-i § 81 lõikest 3 on maavanemal õigus määrata lisaks lähteseisukohtades nimetatud koostöötegitajatele ja kaasatavatele isikuid ja asutusi, kellega tuleb teha üldplaneeringu koostamisel koostööd või keda tuleb üldplaneeringu koostamisse kaasata. Tehnovõrkude valdajaid, naaberkinnistute omanikke ja laiemat avalikkust kaasatakse DP ja KSH aruande eelnõude koostamise ja avalikustamise etappides (vt ptk 7).

Kaasamise viisidena kasutatakse:

- informeerimist – teavitus lehes, info kodulehekülgedel internetis, teavitus e-kirjaga, teated, avalikel infostendidel, mille asukohad on eelnevalt kokku lepitud.
- konsulteerimine, seisukoha küsimine – konkreetset küsimused (küsimustikud) või tödokumentidega tutvumine, mille osas oodatakse tagasisidet võimalike täienduste osas.
- osalus – arutelud, koosolekud, töögrupid.

10. Ülevaade laekunud seisukohadest

Vastavalt PlanS-i § 81 lg 2 esitas DP koostamise korraldaja (Nissi Vallavalitsus) Mustu tootmisala DP lähteseisukohad ja KSH VTK asjaomastele asutustele (vt ptk 9) seisukoha küsimiseks.

Käesolevas peatükis käsitletakse DP lähteseisukohtadele ja KSH VTK-le ettepanekuid esitanud asutuste kirju ning antakse ülevaade tehtud ettepanekutest ja nendega arvestamisest (vt Tabel 8). Lähteseisukohtade ja VTK kohta laekunud ettepanekud/seisukohad (kirjad) on lisatud käesolevale dokumendile (vt Lisa 2). Samast lisast on leitavad ka eelmises lõigus nimetatud VTK kohta laekunud asjaomaste asutuste varasemad seisukohad.

Tabel 8. Ülevaade Mustu tootmisala DP lähteseisukohtade ja KSH VTK kohta laekunud ettepanekutest ning nendega arvestamisest

Asutus/isik, kirja kuupäev ja number	Ettepanekud (lühendatult)	Kommentaar ettepanekuga arvestamise kohta

11. Kasutatud materjalid

- Nissi Vallavolikogu 15.06.2017.a otsus nr 29
- Aruanne Mustu uuringuruumis tehtud geoloogiliste tööde kohta (varu seisuga 30.09.2017). Mäebüroo Nord OÜ, 2017
- Nissi valla üldplaneering, kehtestatud Nissi Vallavolikogu 17.04.2014 otsusega nr 13
- Nissi valla arengukava 2012-2030. Vastu võetud Nissi Vallavolikogu 14.06.2012 määrusega nr 5.
- Harju maakonnaplaneering 2030+. <http://harju.maavalitsus.ee/harju-maakonnaplaneering-2030-1> (staadium: heakskiitmisele esitatud; vaadatud 01.11.2017)
- Nissi valla eelarvestrateegia aastateks 2016-2019.
- Nissi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2014-2025. Kinnitatud vallavolikogu 18.09.2014 määrusega nr 8
- Märjamaa valla arengukava 2010-2025. Võetud vastu Märjamaa Vallavolikogu 25.03.2008.a määrusega nr 91
- Raplamaa maakonnaplaneering 2030+. Rapla Maavalitsuse veebileht: <https://rapla.maavalitsus.ee/maakonnaplaneering>
- Keskkonnaministri 26. aprill 2006. aasta käskkiri nr 396. Harju maakonna põhjaveevardude kinnitamine
- Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava. Kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt 7. jaanuar 2016.a. Keskkonnaministeerium,
- Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava. Kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt 7. jaanuar 2016.a. Keskkonnaministeerium, 2015
- Veekogude seisundi veebikaart. Keskkonnaamet.
- Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrus nr 146 „Alema looduskaitseala kaitse-eeskiri“; eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13291738?leiaKehtiv>
- Alema looduskaitseala kaitsekorralduskava 2014-2023; <http://loodus.keskkonnainfo.ee/eelis/GetFile.aspx?fail=-69544218>
- Harjumaa pinnase radooniriski kaart. 1:200 000. Eesti Geoloogiakeskus OÜ, 2008; https://www.envir.ee/sites/default/files/harjumaa_radoonikaart.pdf
- Asjassepuutuvad õigusaktid
- Maa-ameti X-GIS kaardiserveri kaardirakendused
- Keskkonnaregisteri kaardirakendused